

อัครมนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง
ในกรุงเทพมหานคร

นางสาวจินดาอร เงินสว่าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

SELF-CONCEPT, PROBLEM-SOLVING AND AGGRESSIVE BEHAVIOR
OF COLLEGE STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Jindaorn Jernsawag

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Psychiatry

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าว

ของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวจินดาอร เงินสว่าง

สาขาวิชา

สุขภาพจิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์นายแพทย์อรรถพล สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะแพทยศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ไชยณ นภาธร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง รัชมน กัลยาศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์นายแพทย์อรรถพล สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ เจริญชัย งามทิพย์วัฒนา)

จินดาอร เงินสว่าง : อัครมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร. (SELF-CONCEPT, PROBLEM-SOLVING
AND AGGRESSIVE BEHAVIOR OF COLLEGE STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS)
อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อ.นพ. อรรถพล สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง, 90 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัครมโนทัศน์
การแก้ปัญหา พฤติกรรมก้าวร้าว และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอัครมโนทัศน์ การแก้ปัญหา พฤติกรรม
ก้าวร้าวของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง
เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จำนวน 101 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดอัครมโนทัศน์ (Tennessee Self-concept Scale)
แบบประเมินการแก้ปัญหา (Problem-Solving Inventory-PSI) และแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน, t-test , One way ANOVA และ The Spearman Rank Difference Method

ผลการวิจัยพบว่า อัครมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างมี
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 267.24, 109.42 และ 92.82 ตามลำดับ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย
กับงานวิจัยอื่นพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอัครมโนทัศน์และการแก้ปัญหาลดต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น และมี
พฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น สถานภาพทางครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม
ก้าวร้าวของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อัครมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยาและ
อัครมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับการแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
และการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์..... ลายมือชื่อ.....
สาขาวิชา.....สุขภาพจิต..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....2555.....

5474191130 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORDS : SELF-CONCEPT / PROBLEM-SOLVING / AGGRESSIVE BEHAVIOR

JINDAORN JERNSAWAG : SELF-CONCEPT, PROBLEM-SOLVING AND
AGGRESSIVE BEHAVIOR OF COLLEGE STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS.

ADVISOR : ATAPOL SUGHONDHABIROM, M.D. 90 pp.

The purpose of this cross-sectional descriptive study was to study about the self-concept, problem-solving, aggressive and the factor related to self-concept, problem-solving and aggressive behavior of college students in Bangkok. Data were collected from 101 students at the 1st - 4th year students of a university in Bangkok . The research measurements were demographic data questionnaire, The Tennessee self-concept scales, problem-solving inventory-PSI and aggressive measure. Statistical analyses included percentage, mean, standard deviation, t-test, One way ANOVA and The Spearman Rank Difference Method.

The results of this study showed that the mean of the self-concept, problem-solving and aggressive behavior scores were 267.24, 109.42 and 92.82 respectively. The researcher compared with other research found that the self-concept, problem solving were lower than the other samples and aggressive behavior was higher than other samples. The factors related to aggressive behavior were status of the family ($p < 0.05$). Moral and behavior of self concept were related to problem-solving ($p < 0.05$). Problem-solving was related to aggressive behavior ($p < 0.01$).

Department.....Psychiatry.....   Student's Signature .....

Field of Study.....Mental Health.....   Advisor's Signature .....

Academic Year.....2012.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณา ความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นายแพทย์ อรรถพล สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือด้านการวิจัยอย่างดี และช่วยเหลือตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง รัตมน กัลยาศิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ เขียรชัย งามทิพย์วัฒนา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์จากนอคมหาวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำและความรู้ด้านการทำวิจัยเพื่อให้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คุณอำไพ ศิริพิพัฒน์ ที่ให้ความกรุณาในการใช้แบบวัดอัตมโนทัศน์ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ เขียรชัย งามทิพย์วัฒนา ที่ให้ความกรุณาในการใช้แบบประเมินการแก้ปัญหา และอาจารย์ ดร.ทิพย์วัลย์ สุทิน ที่กรุณาในการใช้แบบวัดพฤติกรรม

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำตลอดการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณบดีมหาวิทยาลัย และพี่บุคลากรทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ และขอบพระคุณนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ผู้วิจัยซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจ รวมทั้งเพื่อนๆมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อนๆสุขภาพจิตรุ่น 24 ทุกคนสำหรับการช่วยเหลือต่างๆรวมทั้งกำลังใจ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัครมนทัศน์.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผลการวิจัย	58
ข้อเสนอแนะ.....	64
รายการอ้างอิง.....	65
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก.....	76
ภาคผนวก ข	78
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	90

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา	39
ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ของนักศึกษา	42
ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คะแนนอัตมโนทัศน์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับแต่ละเดือน ผลการเรียน สถานภาพในครอบครัวและปัจจุบัน พักอาศัยอยู่กับใคร	44
ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของนักศึกษา.....	47
ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คะแนนการแก้ปัญหา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับแต่ละเดือน ผลการเรียน สถานภาพในครอบครัวและปัจจุบัน พักอาศัยอยู่กับใคร	48
ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวพฤติกรรมก้าวร้าวของศึกษา.....	50
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับแต่ละเดือน ผลการเรียน สถานภาพในครอบครัวและปัจจุบัน พักอาศัยอยู่กับใคร	51
ตารางที่ 8 แสดงค่าสถิติพื้นฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับ การแก้ปัญหา.....	53
ตารางที่ 9 แสดงค่าสถิติพื้นฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับ พฤติกรรมก้าวร้าว.....	55
ตารางที่ 10 แสดงค่าสถิติพื้นฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการแก้ปัญหากับ พฤติกรรมก้าวร้าว.....	56

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อมานานและยังหาทางแก้ไขปัญหาไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการยกพวกตีกันระหว่างสถาบันคู่อริหรือการทะเลาะวิวาทกันทั้งในและนอกสถานการศึกษา ออกข่าวให้เห็นกันอยู่เป็นระยะและพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย⁽¹⁾ ทั้งนี้มักพบอาชญาที่ใช้ในการก่อเหตุ ได้แก่ มีด ไม้บรรทัดเหล็ก ปืน ระเบิด เป็นต้น ทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตตามมา เหตุการณ์เหล่านี้ก่อความเดือดร้อนและความเสียหายอย่างมาก⁽²⁾ จนกลายเป็นปัญหาสังคมที่รุนแรง อันก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อวัยรุ่นผู้กระทำเอง และกับผู้อื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย⁽³⁾ อีกทั้งกระทำไปอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะและไม่เกรงกลัวต่อความผิดทางสังคมและกฎหมายบ้านเมือง สาเหตุเหล่านี้จะทำให้การศึกษาเล่าเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ⁽⁵⁾ จึงเป็นสิ่งที่ น่าศึกษาต่อไปว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งควรที่จะรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน หากปล่อยไว้จะมีผู้อื่นมากมายที่ต้องเดือดร้อน⁽⁶⁾

พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นนี้ถือเป็นการต่อต้านสังคมในรูปแบบหนึ่ง และสะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนแอทางสังคม สิ่งที่กำหนดการแสดงออกด้านพฤติกรรมดังกล่าว ประกอบด้วยจิตใต้สำนึก เป้าหมายในชีวิต ความคิดเกี่ยวกับตัวบุคคล และเงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อมภายนอก⁽⁷⁾ แต่ในขณะเดียวกัน Samenew⁽⁸⁾ มองปัญหาพฤติกรรมของเด็กที่ก่ออาชญากรรมว่าเป็นที่ตัวเด็กเอง ถึงแม้ส่วนใหญ่จะโยนความผิดไปที่สถาบันทางสังคม สถาบันครอบครัว หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม พฤติกรรมก้าวร้าว นั้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายในตัวบุคคลและปัจจัยภายนอก⁽⁹⁾ การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวเนื่องมาจากยังไม่สามารถคิดตัดสินใจได้ด้วยตนเอง จึงอาจทำให้ถูกหลอหลอมความคิดความเชื่อ ที่ไม่เหมาะสมจากปัจจัยภายนอก ดังที่กล่าวมาข้างต้นได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของแบนดูราที่ว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ จากการสังเกตและจากประสบการณ์โดยตรง ดังนั้นเมื่อเด็กในช่วงวัยรุ่น ได้เห็นตัวแบบ

ที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและได้รับการเสริมแรงจะมีแนวโน้มทำพฤติกรรมก้าวร้าวต่อไป⁽¹⁰⁾ เนื่องจากพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดความรุนแรงทั้งแก่ตนเองและบุคคลรอบข้าง การเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวดังกล่าวย่อมมีสาเหตุมาจากภายในตัวบุคคลเองด้วย ไม่ว่าจะเกิดจากความ คิด ความรู้สึก การกระทำที่ได้รับการปลุกฝัง ซึ่งก็คืออัตมโนทัศน์ อันเป็นปัจจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ อัตมโนทัศน์นั้นเป็นศูนย์กลางการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์และเป็นองค์ประกอบในการปรับตัวของบุคคล เพราะบุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามความเชื่อ ถ้าความรู้สึกที่มีต่อตนเองในทางบวก พฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ แต่ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลมีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองในทางลบ มองตนเองด้อยต่ำไร้ค่า ไม่ยอมรับตนเอง มองตนเองไม่มีความสามารถ สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและเป็นปัญหาดังเช่นที่ Roger⁽¹¹⁾ กล่าวว่า การแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลจะเป็นผลเนื่องมาจากการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นมูลเหตุทำให้แต่ละคนมีพฤติกรรมต่าง ๆ กัน และจะเกี่ยวเนื่องกับรูปแบบพฤติกรรมและการแก้ปัญหาของแต่ละคนที่จะแตกต่างกันออกไปในการเผชิญกับปัญหา การทดลองแก้ปัญหาในแต่ละครั้งจะใช้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการทดลองครั้งก่อนๆ ทำให้การลองผิดๆ ล่น้อยลงจนในที่สุดก็จะพบวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง การแก้ปัญหาเป็นกลไกทุกอย่างที่บุคคลใช้เพื่อรักษาภาวะสมดุลทางจิตใจที่ถูกรบกวน ทำให้บุคคลต้องการได้ตอบโดยการหาวิธีต่างๆ เพื่อขจัดหรือบรรเทาเหตุการณ์ที่ตึงเครียดจึงอาจแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้⁽¹²⁾ ประโยชน์ของการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและเหมาะสมจะช่วยให้บุคคลมีพัฒนาการที่ดีต่อไปตามวัย ดังที่ Boyle⁽¹³⁾ ได้กล่าวไว้ว่าคุณสมบัติประการหนึ่งของการมีสุขภาพจิตดีคือ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ให้หลุดพ้นจากความกดดันของชีวิตได้

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับความก้าวร้าวของ สานิต รัตตัญญู⁽¹⁴⁾ พบว่านักเรียนปกติทั่วไปมีมีโนภาพแห่งตนด้านรวมแต่ละด้านชัดเจนกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว สรรสุดา มีชั้นช่วง⁽¹⁵⁾ พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ได้แก่ เพศ เขตที่อยู่อาศัยและอัตมโนทัศน์ สุมิตรา นิธิสินประเสริฐ⁽¹⁶⁾ พบว่า อัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว เสาวนีย์ บุญสูง⁽¹⁷⁾ พบว่าอัตมโนทัศน์เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลซึ่งจะแสดงออกตามการรับรู้ที่มี จิตรลดา เฮงทับทิม⁽¹⁸⁾ ได้กล่าวสรุปงานวิจัยไว้ว่าพนักงานที่ไม่สามารถการจัดการปัญหาได้อย่างถูกต้อง ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะนำไปสู่อารมณ์ที่ส่งผลในแง่ลบและผลที่ตามมาคือ

พนักงานจะเกิดพฤติกรรมต่อต้าน แสงทอง ไชยเมืองชื่น⁽¹⁹⁾ พบว่าการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการแก้ปัญหา มีความสัมพันธ์ด้านลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว สมฤดี เชี่ยวฉาย⁽²⁰⁾ พบว่าพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม ก็มักจะแสดงออกในรูปของพฤติกรรมทางลบ อุษณีย์ โพธิ์สุข⁽²¹⁾ พบว่าในการเผชิญปัญหาต้องอาศัยการรับรู้ความสามารถแห่งตนอันช่วยทำให้บุคคลเกิดการแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่การจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมตามแต่สถานการณ์

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครนั้นเป็นสถาบันศึกษาที่เก่าแก่และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในการจัดการศึกษาและผลิตบุคลากรด้านการก่อสร้างและสถาปัตยกรรมสู่สังคม แต่ในขณะเดียวกันนักศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ส่วนหนึ่งถูกมองว่ามีปัญหาในเรื่องพฤติกรรมรุนแรง ประกอบด้วย สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง สถาปัตยกรรมภายใน วิศวกรรมโยธาและการบริหารงานก่อสร้าง ออกแบบอุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มีอายุระหว่าง 18-22 ปี ซึ่งเป็นวัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ลักษณะอารมณ์ของวัยรุ่น จะมีความรุนแรง ก้าวร้าว ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ หุนหันพลันแล่น และความสามารถ ในการยับยั้งหรือควบคุมอารมณ์ยังพัฒนาไม่เต็มที่ ทำให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวได้ง่าย⁽²²⁾ ซึ่งวัยดังกล่าวให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัย ผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น ต้องการการยอมรับและความคาดหวังจากกลุ่มเพื่อน และเป็นระยะที่ต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ทำให้ต้องเผชิญปัญหานานัปการ⁽²³⁾ นอกจากนี้ยังพบว่าเป็นช่วงวัยที่ค้นหาอุดมการณ์และเอกลักษณ์แห่งตนเพื่อแสวงหาความเป็นตัวของตัวเอง และเป็นช่วงวัยที่อยากลองอยากรู้ จึงมีโอกาที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาเป็นความรุนแรงได้ ซึ่งวัยรุ่นชายหลายคนมองว่าพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นเทคนิคที่ใช้ในการแก้ปัญหากับผู้อื่น⁽²⁴⁾ และจะเกี่ยวเนื่องกับรูปแบบพฤติกรรมการแก้ปัญหาของแต่ละคนที่จะแตกต่างกันออกไปในการเผชิญกับปัญหา ในการทดลองแก้ปัญหาแต่ละครั้งจะใช้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการทดลองครั้งก่อนๆ เช่นนี้ ทำให้การลองผิดๆ ลดน้อยลงจนในที่สุดก็จะพบวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและความสัมพันธ์ของ อัจฉมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา แห่งหนึ่ง ผลจากการศึกษา ครั้งนี้คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครองในการตระหนักถึงการ อบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้แก่ บุตรหลาน เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาพฤติกรรมตลอดจนเป็น ทางเลือกของมหาวิทยาลัยในการป้องกันและทวีความรุนแรงในการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ที่จะเกิดขึ้นต่อไป

คำถามงานวิจัย

1. อัจฉมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งใน กรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับอัจฉมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร
3. ความสัมพันธ์กันของอัจฉมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

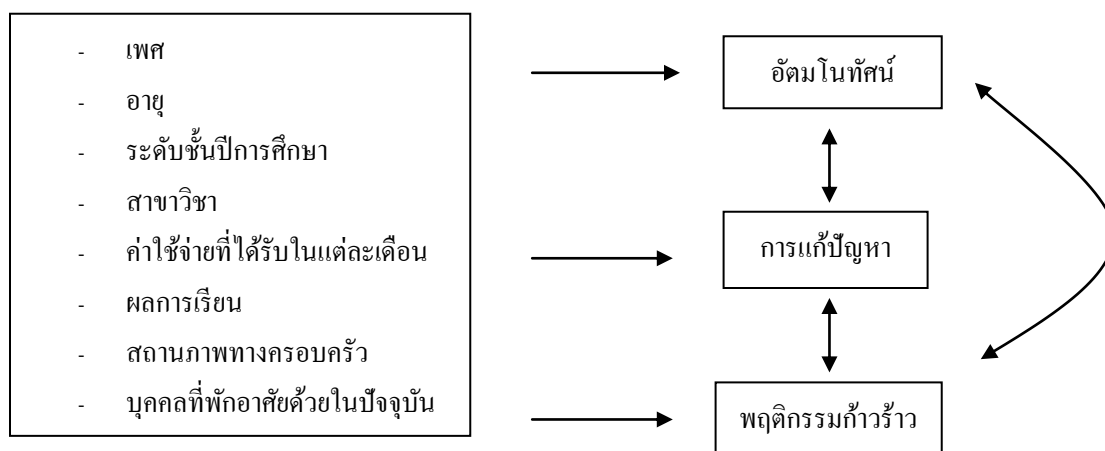
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัจฉมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอัจฉมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัย แห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์กันของอัจฉมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัยและกรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ทำในลักษณะการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการตอบแบบสอบถาม โดยมีนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ทั้งชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4 ในภาคปกติ ทุกสาขาวิชาเป็นประชากรเป้าหมาย

1. ตัวแปรตาม ได้แก่ อັตมโนทัศน์ การแก้ปัญหา และพฤติกรรมก้าวร้าว
2. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน ผลการเรียน สถานภาพทางครอบครัว บุคคลที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน ตัวแปรอิสระนี้วิเคราะห์กับตัวแปรตามครั้งละตัว

ข้อจำกัดของการวิจัย การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มและจำกัดเฉพาะที่มหาวิทยาลัยเดียวเท่านั้นจึงไม่สามารถเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยอื่นๆได้

ข้อตกลงเบื้องต้น เนื่องจากนักศึกษาของสถาบันแห่งนี้อาจจัดเป็น Vulnerable group การใช้ชื่อเรื่องระบุนุสถาบันอาจจะจึงไม่เหมาะสม

คำจำกัดความ

อัตมโนทัศน์ หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับตนเองทั้งทางร่างกาย จิตใจและสังคม อันเป็นผลจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ ความรู้ ความสามารถและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ถือว่าเป็นบุคลิกภาพแง่หนึ่งของบุคคล ประเมินได้จากแบบวัดอัตมโนทัศน์ ของอำไพ ศิริพิพัฒน์ซึ่งพัฒนามาจากแบบวัดอัตมโนทัศน์ของ William H. Fitts

การแก้ปัญหา หมายถึง ความคิดและพฤติกรรมในการตอบสนองต่อปัญหา โดยพฤติกรรม การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่เกิดจากการสังสมของประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ประเมินได้จากแบบประเมินการแก้ปัญหา ของเจียรชัย งามทิพย์วัฒนา ซึ่งพัฒนามาจากแบบประเมินการแก้ปัญหา ของ Paul Heppner

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกที่มีเจตนาทำร้ายผู้อื่น ทางกาย วาจา และอารมณ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนทั้งทางร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน ประเมินได้จากแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว ของทิพย์วัลย์ สุทิน ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของ Berkowitz, Buss and Bandura

นักเรียนศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร หมายถึง บุคคลทั้งชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยครั้งนี้ช่วยให้ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง รวมทั้งบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางบวกให้กับนักศึกษา เป็นแนวทางแก้ไขและป้องกันความรุนแรงของพฤติกรรมในนักศึกษาต่อไป
2. เพื่อเป็นความรู้และแนวทางในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถเริ่มตั้งแต่ในสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาตลอดจนสังคม

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี และเอกสารงานที่เกี่ยวข้อง เสนอเป็นหัวข้อใหญ่ๆ ได้แก่ เรื่องของอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหา และพฤติกรรมก้าวร้าว

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์

ความหมายของอัตมโนทัศน์

หมายถึงการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถ รูปร่าง ลักษณะ การกระทำกิจวัตรประจำวันของตนเองในฐานะที่เป็นบุคคลหนึ่ง⁽²⁵⁾ รับรู้ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อและค่านิยม เกี่ยวกับตนเองทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม⁽²⁶⁾ เจตคติ ความเชื่อ ความคิดเห็นที่มีต่อตนเอง การรับรู้สิ่งต่างๆ ที่ถูกจัดให้เป็นระบบมากหรือน้อยเป็นผลมาจากการสังเกตตนเองในอดีตและปัจจุบัน⁽²⁷⁾ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านศีลธรรม ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจในตนเอง และด้านพฤติกรรมที่แสดงออก⁽²⁸⁾ ซึ่งอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้ การรับรู้ของบุคคลและจากประสบการณ์ที่บุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน⁽²⁹⁾ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่คงที่จะมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ตามวัย⁽³⁰⁾ เด็กเกิดมาต้องเผชิญกับสิ่งต่างๆ ในสังคม ต้องเรียนรู้วิธีที่มีประสิทธิภาพในการต่อสู้กับปัญหา Herlock⁽³¹⁾ ได้อธิบายถึงแบบบุคลิกภาพ (Personality Pattern) ไว้ว่าประกอบไปด้วยคุณลักษณะ (Traits) ต่างๆ หลายลักษณะและสิ่งที่ทำหน้าที่ประสานลักษณะเหล่านี้เข้าด้วยกันเป็นแบบแผนของบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลคือความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง คือ อัตมโนทัศน์ (Self-concept) เปรียบได้กับแกนกลางของวงล้อ โดยมีลักษณะต่างๆ เป็นซี่ล้อ

ผู้ที่อธิบายความหมายของอัตมโนทัศน์ว่าสัมพันธ์กับพฤติกรรมและการกระทำของบุคคล ได้แก่ ทิศนา แคมมณี⁽³²⁾ ที่อธิบายอัตมโนทัศน์ไว้ว่า เป็นความรู้สึกและความคิดเกี่ยวกับตนเองอันเป็นผลมาจากการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อตนเอง เช่น การรับรู้ตนเองเป็นอย่างไร มีความสามารถ มีปัญหาหรือปมด้อยอะไร ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความคิดเห็นต่างๆ ที่รวมกัน จะเป็นเครื่องบ่งชี้หรือกำหนดพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคล เช่นเดียวกับ Zimbardo⁽³³⁾ ที่กล่าวว่า อัตมโนทัศน์เป็นโครงสร้างทางจิต ครอบคลุมทั้งความเชื่อ คุณลักษณะ คุณค่า และความสามารถ จากการประเมินตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ นำมาซึ่งการตีความ จดระบบ ประสาน ชี้นำ และกำหนดพฤติกรรมของบุคคล

ผู้นำในกลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ได้ให้ความเห็นว่า อัตมโนทัศน์ ก็คือโครงสร้างของอัตตา (ego) ซึ่งเป็นผลรวมทั้งหมดของความจริงแห่งตน บางครั้งบุคคลมีความพึงพอใจ บางครั้งก็มีความทุกข์ต้องอดทนในสภาพจริงของตน นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ไว้มากมาย โดยมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ ผู้ที่อธิบายความหมายของอัตมโนทัศน์ว่าสัมพันธ์กับการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและสภาพแวดล้อม เช่น Rogers⁽³⁴⁾ กล่าวว่าไว้ว่า อัตมโนทัศน์เป็นโครงสร้างจากการรับรู้เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ ความสามารถ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างตน ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านดีและไม่ดีที่บุคคลมีต่อตนเอง อันสอดคล้องกับสมศรี ฉัตรวัฒนา⁽³⁵⁾ ที่กล่าวว่าอัตมโนทัศน์เป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ประสบการณ์ ที่ตนมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งด้านดีและไม่ดี เช่นเดียวกับ Stuart & Sundeen⁽³⁶⁾ ที่ได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ว่า เป็นความเชื่อ องค์ประกอบของความรู้สึกที่เกี่ยวกับตนเองและการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะและความสามารถของบุคคล จากการมีสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

สำหรับผู้ที่อธิบายความหมายของอัตมโนทัศน์ว่าสัมพันธ์กับความคิดด้านต่างๆ และการรับรู้คุณค่าของบุคคล เช่น Slavin⁽³⁷⁾ กล่าวว่า อัตมโนทัศน์เป็นการรับรู้ผ่านประสบการณ์ของบุคคลเกี่ยวกับความแข็งแกร่ง ความสามารถ คุณลักษณะ และคุณค่าของตนส่วนสุรางค์ ไคว์ตระกูล⁽³⁸⁾ อธิบายถึงความหมายของอัตมโนทัศน์ว่าเป็นการรับรู้ตนเอง ซึ่งหมายถึงการรับรู้ทัศนคติ ความรู้สึก และการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ ทั้งด้านสติปัญญา ความสามารถ ความคิด ทักษะต่างๆ

จากความหมายของอัตมโนทัศน์ดังกล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าอัตมโนทัศน์หมายถึงความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อที่บุคคลมีต่อตนเองทั้งด้านร่างกาย จิตใจ โดยมีการก่อร่างเป็นโครงสร้างบุคลิกภาพของบุคคลมาตั้งแต่วัยเด็ก คือ เป็นผลจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยมีการพัฒนามาตามวัย ตามระดับวุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจำกัดและขอบเขต ถ้าหากบุคคลมี อัตมโนทัศน์เชิงบวก สอดคล้องกับความเป็นจริง บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม หากบุคคลมีอัตมโนทัศน์ในเชิงลบก็มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม

แนวคิดและทฤษฎีของอัตมโนทัศน์

ทฤษฎีของ William James ⁽³⁹⁾

นักจิตวิทยาคนแรกที่เป็นผู้ให้คำว่า ตน (Self) มีความหมายกระจ่าง คือ William James ได้พูดถึงเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ โดยใช้คำว่า ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองหรือการยอมรับตนเอง ซึ่งเขาได้อธิบายเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมว่าเป็นไปเพื่อให้ได้การยอมรับนับถือตนเอง (Self - Esteem) โดยที่เขาได้อธิบายคำว่า ตน (Self) ว่าประกอบด้วย ฉัน(I) และตัวฉัน (Me) ซึ่งฉันนั้น หมายถึง ตน ซึ่งเป็นผู้แสดง (Self - as - subject) หรือผู้รู้ (Know) William James มองตนในลักษณะที่สอง คือในลักษณะผู้ถูกกระทำ เพราะเขาเห็นว่าใช้อธิบายพฤติกรรมได้กว้างขวางจนเขาได้สร้าง “กฎของเจมส์” อธิบายว่าการแสดงพฤติกรรมของคนจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนมองตนเองว่าเป็นเช่นไร คนจะเป็นผู้ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตนเองจากการที่ได้รับหรือไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อื่น หรืออีกนัยหนึ่งคนเราจะรู้สึกว่าคุณค่าหรือมีความสามารถหรือไม่จากท่าทีที่ผู้อื่นให้การยอมรับหรือไม่ให้การยอมรับ

สรุปได้ว่า William James จะมองตนในฐานะผู้แสดง และผู้ถูกกระทำ การแสดงพฤติกรรมจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนมองตนเองว่าเป็นอย่างไร โดยมีการประเมินตนเองว่าสำเร็จ หรือล้มเหลวจากการที่ได้มีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ทฤษฎีของ Erikson ⁽⁴⁰⁾

Erikson เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์สมัยใหม่ที่ทำให้ความสนใจ อย่างแท้จริงเกี่ยวกับเรื่อง ตน ในฐานะ ผู้ถูกกระทำและอธิบายโดยใช้คำว่า เอกลักษณ์ แทนคำว่าตน โดยอธิบายว่าการแสดงพฤติกรรมของคนนั้นเป็นไปเพื่อการหาเอกลักษณ์ของตนเอง ลักษณะสำคัญของคนที่หาเอกลักษณ์ของตนเองได้ คือ รู้ว่าตนเองคือใคร มีความต้องการอะไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไร ในชีวิต โดยที่ตระหนักถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งเขาได้ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมที่มีผลต่อการหาเอกลักษณ์ของบุคคล จากประสบการณ์ที่เด็กได้รับความสำเร็จ ได้รับความยอมรับจากสังคม เด็กจะค่อยๆพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง โดยผ่านกระบวนการถือตนตามอย่าง (Identification) ดังนั้น เด็กจึงควรได้รับการติดต่อช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เพื่อที่เขาจะได้เลียนแบบได้ Erikson ได้อธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการของการหาเอกลักษณ์โดยผ่านขั้นตอนทั้ง 8 ในทฤษฎีบุคลิกภาพของเขา โดยที่เน้นว่าในช่วงของวัยรุ่นเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด ในการหาเอกลักษณ์ บุคคลที่จะพัฒนาขึ้น เป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จต่อไปในอนาคตนั้น คือ ผู้ที่สามารถหาเอกลักษณ์ของตนได้

สรุปได้ว่า Erikson เชื่อว่า การแสดงพฤติกรรมของคนเป็นเพื่อการหาเอกลักษณ์ของตนเอง สังคมจะมีอิทธิพลต่อการหาเอกลักษณ์ของบุคคล และช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงสำคัญที่สุดในการหาเอกลักษณ์ ถ้าบุคคลใดสามารถหาเอกลักษณ์ของตนเองได้จะสามารถพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในอนาคตได้

ทฤษฎีของ Rogers ⁽⁴¹⁾

ตน เป็นโครงสร้างที่สำคัญอย่างยิ่งในทฤษฎีบุคลิกภาพของโรเจอร์ส มโนทัศน์เกี่ยวกับตนเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการทำความเข้าใจมุมมองทางพฤติกรรมมนุษย์ อีกในความหมายหนึ่ง ตน คือ ส่วนประกอบของบุคคล ซึ่งประกอบด้วย การตระหนักถึงการรับรู้ การเข้าใจในคุณค่าของ ฉันทน์(ผู้กระทำ) กับ ฉันทน์(ผู้ถูกกระทำ) อุตมโนทัศน์มิใช่ความหมายเฉพาะการรับรู้ของบุคคลว่าตนเป็นใครเท่านั้น แต่ยัง

หมายถึงการตระหนักว่าตนน่าจะเป็นอย่างไรและต้องการจะเป็นอย่างไรด้วย ซึ่งการตระหนักว่าตนต้องการจะเป็นอย่างไรนั้นโรเจอร์สเรียกว่าตนในอุดมคติ

โรเจอร์สมองว่าอัตมโนทัศน์ของแต่ละบุคคลเกิดจากกฎเกณฑ์ของการรับรู้ ซึ่งมีหลักการเหมือนหลักจิตวิทยาในเชิงวิทยาศาสตร์ทั่วไป ซึ่งหมายความว่า อัตมโนทัศน์เกิดจากการจัดระเบียบเรียบเรียงเรื่องราวและบูรณาการการรับรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวมีกระบวนการการรับเอาประสบการณ์ใหม่เข้ามาผสมผสานกับประสบการณ์เดิม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการคิดและมีการเก็บประสบการณ์นั้นไว้เป็นรูปแบบในสมอง แต่ถึงจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น บุคคลก็ยังคงมีความมั่นคงภายในว่า พวกเขาก็คงยังเป็นบุคคลนั้นอยู่ เป็นสิ่งที่แสดงถึงความคงอยู่ของประสบการณ์ทางจิตสำนึกของบุคคลที่เกิดจากการรวบรวมประสบการณ์เดิมกับการรับรู้ใหม่ เป็นสิ่งที่อยู่ในจิตสำนึกซึ่งสามารถตระหนักได้

นอกจากนั้นโรเจอร์ส ได้กล่าวถึงทฤษฎีทางบุคลิกภาพและพฤติกรรม ประกอบด้วย

1. ประสบการณ์ของอินทรีย์

เนื่องจากแต่ละบุคคลอยู่ในโลกของประสบการณ์ที่มีตนเองเป็นศูนย์กลางในโลกส่วนตัว ดังกล่าวจะประกอบไปด้วยประสบการณ์ทั้งหมดของอินทรีย์ซึ่งบุคคลจะรับรู้ได้อย่างสมบูรณ์ ยกเว้นอาศัยความเข้าใจตามทัศนะของบุคคลนั้น โลกแห่งประสบการณ์ดังกล่าว เป็นความจริงสำหรับบุคคลผู้นั้นเอง ไม่ได้มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อความจริงที่แท้จริง แต่จะมีปฏิกิริยาต่อความจริงตามที่รับรู้ ดังนั้น Rogers จึงกล่าวว่า บุคคลมีแนวโน้มที่จะตรวจสอบความถูกต้องของประสบการณ์โดยเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมอยู่เสมอ เพื่อให้มาซึ่งแนวทางที่จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง

2. อัตมโนทัศน์

เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เช่น อิทธิพลของบิดามารดา หรือผู้ใกล้ชิด ซึ่งเป็นผู้ประเมินค่าพฤติกรรมของเด็ก ส่วนหนึ่งของประสบการณ์จะค่อยๆก่อตัวขึ้นเป็นอัตมโนทัศน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นหน่วยรวม (Gastalt) อันประกอบด้วยการรับรู้คุณลักษณะของสิ่งที่เป็น "ตัวฉัน" และการรับรู้ความสัมพันธ์ที่ "ตัวฉัน" มีกับผู้อื่น หรือสิ่งอื่น รวมถึงค่านิยมต่างๆที่เกี่ยวข้องของอัตมโนทัศน์หรือระบบการรับรู้ ประสบการณ์ที่สอดคล้องกัน และจะปฏิเสธ หรือบิดเบือนประสบการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์ของตน และบุคคลยังเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์อีกด้วย

3. ความสอดคล้องและไม่สอดคล้องระหว่างอัตมโนทัศน์และประสบการณ์ของอินทรีย์

เมื่อประสบการณ์ที่ผ่านการรับรู้ และถูกจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของอัตมโนทัศน์นั้น ตรงกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับอินทรีย์ บุคคลจะมีการปรับตัวที่ดี มีวุฒิภาวะและมีประสิทธิภาพเต็มที่ บุคคลจะยอมรับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยปราศจากความหวาดหวั่น หรือวิตกกังวล ทำให้สามารถคิดอ่านได้ตรงตามความเป็นจริง ในทางตรงข้ามหากอัตมโนทัศน์ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์ บุคคลจะเกิดความหวาดหวั่นวิตกกังวล จะมีพฤติกรรมปกป้องตนเอง ความคิดถูกขีดจำกัด ขาดความยืดหยุ่นในภาวะที่อัตมโนทัศน์ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์ และจะปกป้องอัตมโนทัศน์ไว้ด้วยวิธีการบางอย่าง อาจด้วยวิธีปฏิเสธที่จะรับรู้ประสบการณ์บางอย่าง หรือวิธีการบิดเบือนประสบการณ์นั้นให้สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์ ทำให้ประสบการณ์ที่สำคัญบางอย่าง ไม่ได้ถูกจัดรวมเข้าสู่โครงสร้างของ "ตน" และสิ่งที่เกิดขึ้น คือ ความตึงเครียดทางจิต (Psychological Tensions) ซึ่งเป็นภาวะของการปรับตัวที่ไม่ดี

ลักษณะของอัตมโนทัศน์

อัตมโนทัศน์คือ ความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง และการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสังคมโดยการพิจารณาได้จาก 2 มิติ คือ การพิจารณาโดยใช้ตนเองเป็นเกณฑ์และใช้ผู้อื่นเป็นเกณฑ์⁽²⁸⁾

1. พิจารณาโดยใช้ตนเองเป็นเกณฑ์ (Internal Frame of Reference) ประกอบด้วย

อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับตนเองเป็นอย่างไร (What he is) เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับคำถามว่า “ฉันเป็นอะไร” (What I am)

อัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเอง (Self-Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง (How he accepts himself) เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า “ฉันมีความรู้สึกเกี่ยวกับตัวฉันอย่างไร” (How I feel about myself)

อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การรับรู้และความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ของตนเอง (How he acts) เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า “ฉันประพฤติอย่างไร” (What I do or the way I acts)

2. พิจารณาโดยใช้คนอื่นเป็นเกณฑ์ (External Frame of Reference)

อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย (Physical-Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะของร่างกาย เพศ สุขภาพ ความสามารถและทักษะ

อัตมโนทัศน์ด้านคุณธรรม (Mora-Ethic a Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่าทางศีลธรรม ความสัมพันธ์ที่มีต่อศาสนา ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดีหรือคนเลว ความพึงพอใจในศาสนาของตน

อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นส่วนตัว (Personal-Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกมั่นใจในตนเอง และการประเมินค่าบุคลิกภาพของตนโดยไม่รวมลักษณะของด้านร่างกายและความสัมพันธ์กับผู้อื่น

อัตมโนทัศน์ด้านครอบครัว (Family-Self) หมายถึง ความรู้สึกในคุณค่าและความพอใจในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัวเป็นการแสดงถึงการรับรู้ตนเองว่าใกล้ชิดหรือห่างเหินจากครอบครัว

อัตมโนทัศน์ด้านสังคม (Social-self) หมายถึง ความคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

นอกจากนี้ยังได้รวมเอาอัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง (Self Criticism) มาเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของอัตมโนทัศน์ ซึ่งเป็นอัตมโนทัศน์ด้านที่หมายถึงความกล้าที่จะยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเองทั้งในด้านดีและไม่ดี

จากการแบ่งองค์ประกอบของอัตมโนทัศน์พอจะสรุปได้ว่าเป็นการแบ่งตามการประเมินค่า เช่น อัตมโนทัศน์ที่ดีและอัตมโนทัศน์ที่ไม่ดี การแบ่งตามความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง เช่น ตนตามอัตภาพ (Actual-Self) หรือตนตามปณิธาน (Ideal-Self) และแบ่งตามการมองเห็นและมองไม่เห็น เช่น ด้านร่างกายและทางด้านจิตใจ

พัฒนาการของอัตมโนทัศน์

อัตมโนทัศน์เป็นกลไกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาในเรื่องอัตมโนทัศน์ มิใช่เกี่ยวกับการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ความเข้าใจ และความสนใจซึ่งเกิดภายในจิตใจ หรือจากประสบการณ์ที่ให้ข้อมูลย้อนกลับมาจากสิ่งแวดล้อม และความหวังของสังคมและวัฒนธรรม อัตมโนทัศน์พัฒนาไปได้เรื่อยๆ ไม่มีขอบเขตและเวลาจำกัด อัตมโนทัศน์จะมีการพัฒนาตามวัยและวุฒิภาวะ สามารถพัฒนาไปทั้งในด้านดีและไม่ดี บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ที่ไม่ดี จะมีการรับรู้ที่แคบหรือไม่ถูกต้องตามความจริง

และจะมีความวิตกกังวลมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ในทางที่ดีจะเป็นคนเปิดเผย และน่าเชื่อถือเนื่องจากมีประสบการณ์ที่เคยได้รับการยอมรับ และมีความสำเร็จ เป็นผลทำให้เกิดการรับรู้ที่ถูกต้องตามความเป็นจริง

อัตมโนทัศน์พัฒนาการมาจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม อัตมโนทัศน์พัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก โดยเริ่มเมื่อเด็กรับรู้แยกแยะตนเองออกจากบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ที่สำคัญในวัยเด็ก ได้แก่ การได้รับความรัก ความอบอุ่น การทะนุถนอม เอาใจใส่จากบุคคลใกล้ชิดที่สุดคือ บิดา มารดา ผู้เลี้ยงดู ประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของบุคคลในระยะต่อมา⁽³⁶⁾ เมื่อเติบโตขึ้นสังคมและสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของอัตมโนทัศน์ ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมจะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์มากขึ้น ส่วนในวัยผู้ใหญ่ อัตมโนทัศน์ค่อนข้างคงที่จะทำให้บุคคลมองเห็นตัวเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้นยอมรับตัวเองมากขึ้นและเพื่อฟื้นน้อยกว่าวัยรุ่นทั้งนี้เพราะบุคคลได้มีการเรียนรู้ที่จะเผชิญกับสิ่งที่ตนเองบกพร่อง และพยายามเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่ตนเอง การยอมรับในคุณค่าของตนเองและเปลี่ยนแปลงอีกครั้งในวัยสูงอายุ เนื่องจากอยู่ในวัยหมดประจำเดือน การเกษียณอายุการทำงาน การสูญเสียชีวิตของคู่สมรส ตลอดจนการสูญเสียความสามารถด้านร่างกาย ทำให้การยอมรับในคุณค่าของตนเองลดลงจะเห็นได้ว่าอัตมโนทัศน์พัฒนาอย่างต่อเนื่องตามวัยวุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อมของบุคคล โดยไม่มีการจำกัดเวลาหรือขอบเขต

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา

ความหมายของการแก้ปัญหา

การแก้ปัญหามีความหมายถึงพฤติกรรมของบุคคลที่เลือกใช้ในการจัดการกับความเครียด ซึ่งพฤติกรรมนั้น จะมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกนึกคิด อารมณ์บุคคลนั้นเองและมีการใช้กลไกของแต่ละบุคคลเพื่อรักษาภาวะสมดุลทางจิตใจ รวมทั้งมีการใช้กระบวนการทางจิตใจในการลดความตึงเครียด⁽¹²⁾ เป็นความพยายามทางปัญญาและความพยายามทางพฤติกรรม เพื่อที่จะจัดการกับปัญหาเมื่อบุคคลประเมินแล้วรับรู้ได้ว่าเป็นภาวะที่ตนถูกคุกคาม⁽²⁰⁾ โดยบุคคลตัดสินใจเลือกวิธีการตอบโต้สิ่งเร้ากลับเปลี่ยนไปเรื่อยๆ เพื่อให้ปรับตัวเผชิญกับสิ่งเร้าได้⁽⁴³⁾ พฤติกรรมการแก้ปัญหานี้มีความหมายใกล้เคียงกับการปรับตัว (Adjustment) ซึ่งหมายถึงปฏิกิริยาตอบสนองทุกอย่างต่อสิ่งแวดล้อม และความต้องการภายในร่างกาย หรือหมายถึงการที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมของเขา เป็นวิธีการที่มีจุดมุ่งหมาย เน้นไปทางความคิดและพฤติกรรมของบุคคลที่ใช้ในการจัดการกับปัญหาเพื่อรักษาความสมดุลระหว่างสิ่งกระตุ้นความเครียดกับความสามารถที่จะจัดการกับสิ่งนั้น และต้องอาศัยระยะเวลาในการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้น

แนวคิดและทฤษฎีของการแก้ปัญหา⁽⁴³⁾

1) แนวคิดกลุ่มจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Traditions)

การศึกษาพฤติกรรมจัดการปัญหาตามแนวคิดกลุ่มจิตวิเคราะห์นี้จะมุ่งประเด็นที่กลไกการป้องกันทางจิต ซึ่งเป็นกลไกของจิตไร้สำนึกที่ถือเป็นพื้นฐานของแรงผลักดันที่จะแสดงพฤติกรรมเกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติ โดยที่บุคคลไม่รู้ว่ตนเองกำลังใช้กลไกการป้องกันทางจิตอยู่ ทั้งนี้เพื่อปรับความสมดุลของอารมณ์ เช่น การปฏิเสธ การโทษผู้อื่น การเก็บกด การทำตรงข้ามกับความรู้สึกจริง เป็นต้น กลไกการป้องกันทางจิตเหล่านี้ถูกกำหนดโดยโครงสร้างบุคลิกภาพของบุคคลที่พัฒนามาจากประสบการณ์ความทุกข์ที่ได้รับในวัยเด็ก (childhood -trauma) ดังนั้นจุดเน้นของแนวคิดกลุ่มนี้จะอยู่ที่พัฒนาการ

โดยไม่ได้พิจารณาถึงสิ่งแวดล้อมในพฤติกรรมกรรมการจัดการปัญหา แนวคิดกลุ่มนี้ผู้ศึกษาได้แก่ Freud, Vaillant และ Haan เป็นต้น

2) แนวคิดพฤติกรรมกรรมการจัดการปัญหาตามบุคลิกประจำตัวหรืออุปนิสัย (coping as-personality traits)

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการปัญหาตามแนวคิดนี้เชื่อว่า บุคลิกภาพประจำตัวหรือ อุปนิสัยจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการจัดการปัญหาเมื่อบุคคลเผชิญกับเหตุการณ์ในชีวิต อุปนิสัยแต่ละแบบจะมีพฤติกรรมกรรมการจัดการปัญหาที่เฉพาะตามแบบนั้นๆ เช่น อุปนิสัยแบบครุ่นคิด (introversive style) พฤติกรรมกรรมการจัดการปัญหาเป็นกระบวนการทางความคิดเพื่อควบคุมอารมณ์ เช่น ไม่สนใจ ไม่ยอมรับรู้ การปฏิเสธสิ่งที่เกิดขึ้น หรือการหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง และเก็บตัวอยู่คนเดียว เป็นต้น ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีอุปนิสัยแบบร่วมมือ (cooperative style) จะมีพฤติกรรมกรรมการจัดการปัญหายึดหลักตามคำสั่งสอนของศาสนาช่วยบรรเทาเหตุการณ์ รับผิดชอบตนเองต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ต้องการการช่วยเหลือจากบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย นั่นคือพฤติกรรมกรรมการจัดการปัญหาโดยการแสวงหาการเกื้อหนุนทางสังคม สามารถออกไปพบปะพูดคุยกับบุคคลอื่น ให้ความสนใจที่จะหาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น แนวคิดกลุ่มนี้ ผู้ศึกษาได้แก่ Lipovoski และ Millon เป็นต้น

3) แนวความคิดพฤติกรรมกรรมการจัดการปัญหาตามรูปแบบการรับรู้ (Coping as Perceptual Style)

แนวคิดนี้จะมุ่งความสนใจที่บุคคลมีการตอบสนอง หรือจัดการอย่างไรกับการรับรู้สถานการณ์นั้นมากกว่าที่จะให้ความสนใจว่า บุคคลตอบสนอง หรือจัดการอย่างไรกับภาวะทางอารมณ์ ซึ่งมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับกลุ่มจิตวิเคราะห์ในระยะแรกๆ นั่นคือ ได้แบ่งรูปแบบการรับรู้สถานการณ์เป็น 2 ลักษณะ เรียกว่า การเก็บกดการไวต่อการรับรู้ (repression-sensitization) ผู้เก็บกดเป็นบุคคลที่หลีกเลี่ยงหรือกดเก็บการรับรู้สถานการณ์ไว้ ในขณะที่ผู้ไวต่อการรับรู้เป็นบุคคลที่แสวงหาข้อมูลจากสถานการณ์มากขึ้น โดยที่บุคคลจะมีลักษณะทั้ง 2 แบบ สลับเปลี่ยนไปมาในการรับรู้สถานการณ์ เป็นต้นว่า ในสถานการณ์ที่บุคคลคิดว่าตนมีศักยภาพเพียงพอที่จะจัดการได้ และไม่รู้สึกว่าจะก่อให้เกิดความยุ่งยาก บุคคลจะรับรู้โดยการหันหน้าเผชิญ แต่ในสถานการณ์ที่บุคคลรู้สึกว่าก่อให้เกิดความยุ่งยากและต้องใช้ศักยภาพอย่างมาก บุคคลจะรับรู้โดยการหลีกเลี่ยง

รูปแบบของวิธีการเผชิญปัญหา

การใช้รูปแบบพฤติกรรมการแก้ปัญหาหลายรูปแบบซึ่งแตกต่างกันไปแต่ละคน การจัดกลุ่มของรูปแบบพฤติกรรมการแก้ปัญหา ได้มีผู้ศึกษาไว้มากมายซึ่งมีชนิดที่แตกต่างกันไปดังเช่น Bell⁽⁴⁴⁾ แบ่งพฤติกรรมการแก้ปัญหาตามเวลาของการแก้ปัญหา คือแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. วิธีการแก้ปัญหาระยะยาว (Long-Term Methods) หมายถึงเป็นการเผชิญปัญหาโดยการยอมรับและต่อสู้บนความจริง สามารถแก้ไขความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว ได้แก่ การพูดคุยกับบุคคลอื่นๆ การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม การใช้ประสบการณ์ในอดีต

2. วิธีการแก้ปัญหาระยะสั้น (Short-Term Methods) หมายถึง วิธีการแก้ปัญหาที่อาจลดความตึงเครียดให้อยู่ในระดับที่อดทนได้ชั่วคราว แต่ใช้วิธีการแก้ปัญหานานๆจะทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงความจริง และอาจก่อให้เกิดผลร้ายต่อผู้ที่เลือกใช้พฤติกรรมประเภทนี้ด้วย ได้แก่ การใช้ยาากล่อมประสาท การดื่มสุรา การนอนมากขึ้น การร้องไห้หรือหากิจกรรมอื่นๆมาทำเพื่อให้ลืมความไม่สบายใจ

Lazarus and Folkman⁽⁴⁵⁾ ทำการแบ่งวิธีการจัดการปัญหาเป็น 2 ลักษณะ คือ มุ่งแก้ปัญหา และมุ่งปรับอารมณ์

1 พฤติกรรมแบบมุ่งแก้ปัญหา (Problem-Focus Coping) หมายถึง เป็นการใช้สติปัญญาเข้ามาแก้ไขปัญหา โดยมีพฤติกรรมการค้นหารายละเอียดเกี่ยวกับปัญหา จัดการกับสิ่งที่มากระตุ้นให้เกิดความเครียดโดยตรง โดยมุ่งไปที่ต้นตอของปัญหา ซึ่งอาจเป็นการจัดการที่ตัวปัญหาหรือมุ่งแก้ไขตนเอง มีการหาสาเหตุที่แท้จริงและแนวทางการจัดการอย่างเหมาะสม โดยนำประสบการณ์ที่ผ่านมาพิจารณาร่วมในการตัดสินใจ รวมถึงการขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น เพื่อพยายามเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ให้ดีขึ้น นับว่าเป็นพฤติกรรมการจัดการกับปัญหาอย่างเหมาะสม ซึ่งการแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้เป็น บุคคลอาจเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีร่วมกันได้ แบ่งเป็น

1.1 การแสดงพฤติกรรมตรง (Active coping) หมายถึง การแสดงพฤติกรรมตรงต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียด เช่น การเพิ่มความพยายามในการแก้ปัญหา หรือการพยายามกระทำพฤติกรรมการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้ความเครียดที่เกิดขึ้นหมดไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การวางแผนในการแก้ไขปัญหา (Planning) หมายถึง การคิดเกี่ยวกับวิธีการที่จะเผชิญความเครียดโดยการคิดหาขั้นตอนที่จะนำมาใช้ และวิธีการที่จะนำมาแก้ไขปัญหาได้ดีที่สุด

1.3 การยับยั้งกิจกรรมอื่น (Suppression of competing activity) หมายถึง การหยุดกระทำกิจกรรมหรือแผนการอื่นๆไว้ก่อน หรือพยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำพฤติกรรมอื่น เพื่อให้มีความตั้งใจในการแก้ปัญหา หรือขจัดความเครียดอย่างเต็มความสามารถ

1.4 การควบคุมสถานการณ์ (Restraint coping) หมายถึง การอดทนเพื่อรอให้ถึงเวลาที่เหมาะสม และพร้อมที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความเครียดที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยไม่ทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งอย่างผลิผาม ซึ่งอาจทำให้เกิดสถานการณ์เปลี่ยนไปจนกระทั่งไม่สามารถแก้ปัญหานั้นได้

1.5 การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา (Seeking social support of instrumental reasons) หมายถึง การหาคำแนะนำ ความช่วยเหลือ หรือข้อมูลข่าวสารจากบุคคลหรือแหล่งต่างๆเพื่อนำมาช่วยแก้ไขปัญหา

2 พฤติกรรมแบบมุ่งปรับอารมณ์ (Emotion-Focus Coping) หมายถึง การกระทำที่แสดงออกเพื่อทำให้จิตใจเกิดความสมดุล ลดความตึงเครียดของตนเองและสถานการณ์ โดยการจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์มากกว่าการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม มีการนำกลไกป้องกันทางจิตเข้ามาช่วยเพื่อหลีกเลี่ยงหรือหนีกับสิ่งที่เกิดขึ้น ได้แก่ การปฏิเสธ การเลี่ยงปัญหา พยายามลืม เป็นต้น การแก้ปัญหาแบบนี้ไม่ได้เป็นการแก้ไขที่ตัวปัญหาหรือสาเหตุของปัญหาโดยตรง เพียงทำให้มีความรู้สึกว่ารันทราจจากสถานการณ์นั้นลดลงหรือเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งได้แบ่งวิธีเผชิญความเครียดแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์ดังนี้

2.1 การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมเพื่อระดับประคองอารมณ์ (Seeking social support for emotional reasons) หมายถึง การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางจิตใจ ความเห็นอกเห็นใจ หรือความเข้าใจเพื่อให้รู้สึกสบายใจมากขึ้น แต่การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมเป็นเหมือนดาบสองคม คือบุคคลที่รู้สึก ไม่ปลอดภัยจากสถานการณ์เครียดอาจรู้สึกมั่นใจขึ้นเมื่อได้รับการสนับสนุนทางจิตใจ ซึ่งวิธีนี้อาจช่วยส่งเสริมให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ แต่อีกแง่หนึ่งแหล่งของความเห็นอกเห็นใจบางครั้งถูกใช้เป็นแหล่งในการระบายความรู้สึกมากเกินไป ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ไม่มีการปรับตัวของผู้ที่มีความเครียดแต่อย่างใด

2.2 การให้ความหมายในเชิงบวก (Positive reinterpretation and growth) หมายถึงการอธิบายการเกิดความเครียดในทางบวก นั่นคือ บุคคลคิดว่า ความเครียดหรือปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตนเอง ซึ่งการคิดเช่นนี้ทำให้บุคคลสามารถลดความเครียดได้ แต่ไม่ได้แก้ที่ความเครียดโดยตรง

2.3 การปฏิเสธ (Denial) หมายถึง การปฏิเสธว่ามีความเครียดเกิดขึ้น หรือความพยายามกระทำพฤติกรรมเหมือนไม่มีความเครียดเกิดขึ้น วิธีนี้บุคคลมักใช้ในระยะเวลาแรกของการมีปัญหา ซึ่งพบว่าการปฏิเสธมีประโยชน์คือ ทำให้มีความเครียดเพียงเล็กน้อย ซึ่งอาจทำให้การแก้ปัญหาง่ายขึ้น แต่ในอีกแง่หนึ่ง การปฏิเสธอาจสร้างปัญหาเพิ่มมากขึ้นก็ได้ เพราะการปฏิเสธมีประโยชน์ในระยะเวลาของการเผชิญปัญหา แต่ถ่วงเวลาการเผชิญปัญหาไว้

2.4 การยอมรับ (Acceptance) เป็นวิธีการเผชิญปัญหาโดยยอมรับในปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปแล้วบุคคลที่ยอมรับความเป็นจริงของสถานการณ์เครียดมักเป็นบุคคลที่มีความพยายามในการแก้ไขสถานการณ์ แต่ในบางครั้งบุคคลก็ไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ จึงมีการยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น ซึ่งทำให้เกิดการเผชิญปัญหา 2 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาแรกบุคคลยอมรับว่ามีปัญหาเกิดขึ้นจริงและระยะที่สอง บุคคลยอมรับหรือรับรู้ว่าจะไม่สามารถแก้ปัญหานั้นได้ทำให้ไม่คิดที่จะหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นๆ

อย่างไรก็ตามการจัดการกับปัญหาทั้งสองวิธีอาจใช้ร่วมกันได้ บางครั้งการแก้ไขปัญหทางอารมณ์ก็สามารถช่วยให้เห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาคืออื่น ๆ ได้ ขณะเดียวกันการแก้ปัญหที่เกิดขึ้นจริงๆ ก็จะช่วยแก้ไขปัญหทางอารมณ์ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นการเผชิญปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ จึงขึ้นอยู่กับว่าจะเลือกใช้วิธีการนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

ความหมายของการพฤติกรรมก้าวร้าว

ความก้าวร้าวหมายถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม โดยเป็นได้ทั้งพฤติกรรมทางกายและทางวาจา ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือได้รับความเสียหายทางกายหรือทางจิตใจ หรือทั้งทางกายและทางจิตใจต่อตนเองและผู้อื่น⁽⁴⁶⁾ บุคคลจะแสดงออกถึงพฤติกรรมก้าวร้าวได้ในลักษณะต่างๆ กัน โดยมีการเปลี่ยนรูปแบบและความถี่ในการกระทำตามการเจริญเติบโตของเด็ก⁽²⁷⁾ อาจเกิดจากการตอบสนองที่ตั้งใจจะก่อให้เกิดบุคคลได้รับความเจ็บปวด ไม่สบายใจ หรือเป็นการกระทำที่รุนแรงเพื่อปลดปล่อยความเครียด และระบายความ คับข้องใจของตนเอง⁽⁴⁷⁾ ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่เด็กเรียนรู้จากสังคม ใช้เป็นการป้องกันตนเองจากการรุกรานของผู้อื่น เช่น เมื่อถูกบิดาฯ เด็กมักจะโต้เถียง หรือเมื่อถูกเพื่อนล้อเลียนมักชกต่อยกัน เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นการเรียกร้องความสนใจจากเพื่อนๆ หรือเพื่อให้เพื่อนเกรงกลัว พฤติกรรมก้าวร้าวนี้สังคมมักตีเตียนทำให้เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเกิดการต่อต้านสังคม⁽⁴⁸⁾ ในสังคมที่มีความมั่นคง มีความผูกพันจะสามารถควบคุมหรือลดความก้าวร้าว ความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าวของคนในสังคมลงได้

Bandura⁽⁹⁾ กล่าวว่าพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคล เช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่นๆ ซึ่งในการพิจารณาพฤติกรรมก้าวร้าว นั้น ต้องพิจารณาว่าเป็นพฤติกรรมที่มีลักษณะดังนี้

1 เป็นพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลได้รับบาดเจ็บ ได้รับความเสียหายทั้งทางร่างกายหรือจิตใจ และ/หรือเป็นพฤติกรรมทำลายทรัพย์สิน ซึ่งการทำให้บุคคลได้รับความเสียหายทางร่างกายนั้นทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการที่บุคคลกระทำพฤติกรรมใดๆ ที่ทำให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายหรือเกิดความเสียหาย ส่วนการทำให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายทางจิตใจนั้น อาจทำได้โดยการดูหมิ่น ทำให้อับอายขายหน้า หรือการใช้อำนาจบังคับจิตใจ เป็นต้น

2 เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการตัดสินจากสังคมว่า พฤติกรรมนั้นเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว เนื่องจากมีบางพฤติกรรมที่บุคคลกระทำตามบทบาทหน้าที่ในสังคมหรืออาจทำโดยไม่เจตนา แต่ส่งผลให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรืออาจเป็นการทำลายทรัพย์สิน ในทางตรงกันข้ามมีพฤติกรรมบางพฤติกรรมที่ได้รับการตัดสินจากสังคมว่า เป็นพฤติกรรมก้าวร้าว แม้ว่าจะไม่ได้เป็นการทำให้บุคคลได้รับบาดเจ็บหรือยังไม่มี การทำให้ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย เช่น คนที่มีเจตนาพยายามฆ่าผู้อื่น แต่ไม่สำเร็จ นอกจากนั้นพฤติกรรมเดียวกันก็อาจได้รับการตัดสินที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ เช่น อายุ เพศ ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมหรือเชื้อชาติของผู้กระทำพฤติกรรม

สรุปแล้วพฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึงการแสดงออกหรือการกระทำไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางวาจา ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือได้รับความเสียหายต่อตนเองผู้อื่น สังคม รวมทั้งทรัพย์สินต่างๆ ซึ่งมีสาเหตุที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว การแสดงออกของพฤติกรรม และจุดมุ่งหมายของการกระทำ พฤติกรรมก้าวร้าวในแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไป

แนวคิดและทฤษฎีของพฤติกรรมก้าวร้าว

พฤติกรรมก้าวร้าวได้แบ่งเป็นแนวคิดใหญ่ๆ 3 แนวคิด ได้แก่ ความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ (Instinct Theory) ความก้าวร้าวเป็นการตอบสนองของความคับข้องใจ (Drive Theory) และ ความก้าวร้าวเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้จากสังคม (Social Learning Theory) ⁽³⁾ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ (Instinct Theory) แนวความคิดนี้ได้รับอิทธิพลมาจาก ซิกมันด์ ฟรอยด์ ซึ่งเชื่อว่าความก้าวร้าวเป็นแรงขับ ที่ติดตัวมากับทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ ซึ่งสัญชาตญาณเป็นส่วนของอิด (ID) ซึ่งเป็นความต้องการของร่างกายมนุษย์โดยธรรมชาติ ความก้าวร้าวจัดเป็นประเภทเดียวกับความต้องการทางเพศ ต้องมีการระบายออกไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม ซึ่งการระบายออกนี้อาจเป็นไปในรูปแบบที่สังคมยอมรับ เช่นการแข่งขันต่าง ๆ ด้านกีฬา เป็นต้นหรือในทางที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น การทำร้ายร่างกาย ซึ่งจะระบายออกโดยการมุ่งร้ายต่อผู้อื่นหรือต่อตนเองก็ได้⁽⁴⁹⁾ พลังความก้าวร้าวของคนเราจะสั่งสมและต้องถูกปลดปล่อยออกมาไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง สังคมจึงต้องทำหน้าที่ในการที่จะสร้างแนวทางให้คนเราได้ระบายความก้าวร้าวออกมาเป็นสิ่งที่ยอมรับกันได้เมื่อพบอันตรายมนุษย์จะมีปฏิกิริยาอยู่ 2 อย่าง คือ การต่อสู้ และการหนี⁽⁵⁰⁾ โดยแนวคิดนี้เชื่อว่าเป็นสัญชาตญาณแห่งความตาย (Death Instinct) มีการระบายออก ซึ่งอาจมุ่งร้ายต่อผู้อื่น หรือตนเองก็ได้

2. ความก้าวร้าวเป็นการตอบสนองของความคับข้องใจ (Frustration-Aggression Theory) แนวความคิดนี้มองว่า ความคับข้องใจ คือ บางสิ่งบางอย่างที่ขัดขวางพฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมาย พลังก้าวร้าวไม่จำเป็นต้องถูกปลดปล่อยโดยตรงต่อแหล่งกำเนิด คนเรามักจะถูกสอนให้ยับยั้งการแก้แค้นโดยตรง โดยเฉพาะเมื่อบุคคลอื่นถูกลงโทษหรือไม่ได้รับการยอมรับ คนเราเรียนรู้ที่จะย้ายพลังความเป็นศัตรูไปสู่เป้าหมายที่ปลอดภัยที่เรียกว่าก้าวร้าวทดแทน (displaced aggression) “ความคับข้องใจ” ตามที่ใช้ในสมมติฐานนี้หมายถึง สภาวะที่บุคคลถูกขัดขวาง ไม่ให้ทำ ไม่ให้บรรลุผล ต้องการ“แรงผลักดัน” หมายถึง พลังในร่างกายที่ผลักดันให้คนทำพฤติกรรมเฉพาะ เช่น ความหิว เกิดจากแรงผลักดันความหิว Berkowitz⁽⁵¹⁾ เสนอว่า ควรให้ความสนใจในภาวะอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมควบคุมกันไปที่ซึ่งเขาได้เสนอสมมติฐานใหม่ว่า ปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อความคับข้องใจหรือการถูกโจมตี จะถูกเราให้เป็นสภาวะอารมณ์โกรธ นอกจากนั้นยังพบว่า นิสัยเดิมที่มีลักษณะก้าวร้าวก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกองค์ประกอบหนึ่ง ที่จะทำให้บุคคลเกิดความพร้อมในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว⁽⁴⁹⁾

3. ความก้าวร้าวเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้จากสังคม⁽⁴⁹⁾ ในความคิดของSocial Cognitive Theory หรือกลุ่มปัญญาทางสังคม เชื่อว่าธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีศักยภาพซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่ได้รับมาจากทั้งทางตรง (Direct Experience) และประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect Experience) ที่มาในรูปแบบต่าง ๆ กัน ซึ่งเชื่อว่าเด็กไม่ได้เรียนรู้ความก้าวร้าวโดยตรงจากการให้รางวัลหรือการลงโทษจากผู้ปกครองเพียงอย่างเดียว แต่เด็กจะเลียนแบบผู้ที่มีอิทธิพลต่อตนเองโดยเด็กจะสังเกตท่าทางและการกระทำของผู้ปกครองตนเอง สำหรับการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองนั้น ผู้ปกครองมักบอกเด็กว่าการก้าวร้าวต่อผู้อื่นเป็นสิ่งไม่ดีแต่เด็กยังคงสังเกตเห็นผู้ปกครองของตนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่เสมอ เด็กจึงกระทำตามในสิ่งที่ผู้ปกครองทำมากกว่า จะกระทำตามที่คุณปกครองสั่งสอนเอาไว้⁽⁵²⁾ สิ่งที่มีมนุษย์เรียนรู้คือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ เมื่อได้รับคำชม ยกย่องหรือได้รับรางวัล บุคคลนั้นก็จะเก็บจำการกระทำนั้นไว้เพื่อจะได้ทำในโอกาสต่อไป แต่หากผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เช่น คำตำหนิติเตียน การลงโทษ บุคคลจะเก็บจำและพยายามที่จะหลีกเลี่ยงที่จะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นอีกในอนาคต หรือเขาอาจจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นเพื่อให้เกิดผลดีในโอกาสต่อไป⁽⁵³⁾ แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม มองว่าการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องพิจารณาในการแสดงออก หากแต่การได้มาซึ่งความรู้ใหม่ๆ (Acquired) ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว แม้จะยังไม่มีการแสดงออกก็ตาม Bandura⁽⁵³⁾ จะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใน โดยไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออก แต่การแสดงออกของพฤติกรรมก็จะสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้ Bandura เชื่อว่าพฤติกรรมของคนเราไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลง เนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคล คือ สติปัญญา ชีวภาพ สิ่งภายในอื่นๆ เข้ามาร่วม⁽⁵⁴⁾

ประเภทของพฤติกรรมก้าวร้าว

Buss⁽⁵⁵⁾ กล่าวถึงประเภทของพฤติกรรมก้าวร้าวตามลักษณะของการแสดงออกไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางร่างกาย เช่น การผลัก การชกต่อย ตะเตะ ตี ขว้างปาสิ่งของใส่ผู้อื่น บีบรัด ใช้ปืนหรือมีด

2. พฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางวาจา เช่น การพูดดูหมิ่น นินทา การพูดต่อว่า พูดหยาบคาย

Berkowitz⁽⁵¹⁾ ได้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. พฤติกรรมก้าวร้าวที่กระทำเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เป็นพฤติกรรมที่บุคคลไม่ได้มีเจตนาที่จะทำให้คนอื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียหาย แต่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้ซึ่งผลบางอย่าง เช่น เพื่อระบายความคับข้องใจ เพื่อให้ได้รางวัลที่ต้องการ หรือเพื่อเรียกร้องความสนใจ พฤติกรรมก้าวร้าวลักษณะนี้จะเปลี่ยนไปตามสภาพการณ์ที่มีการให้รางวัลหรือลงโทษ

2. พฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดจากความโกรธแค้น เป็นพฤติกรรมที่มีเจตนาให้บุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บหรือสิ่งของเสียหาย เป็นพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อบุคคลและสังคม หากพฤติกรรมก้าวร้าวมีความรุนแรงและนำไปสู่การทำให้บุคคลได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่ามีการศึกษาหลายรูปแบบ มีทั้ง การศึกษาหาสาเหตุและความสัมพันธ์ของพฤติกรรมก้าวร้าวเพื่อเป็นแนวทางในการหาวิธีแก้ปัญหา พฤติกรรมก้าวร้าวดังกล่าวงานวิจัยที่ได้ทบทวนดังต่อไปนี้

ชลันดา สาสนทาญาติ⁽³⁰⁾ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การสนับสนุนทางสังคม การบรรลุงานตามขั้นพัฒนาการและพฤติกรรมพลเมืองดีของวัยรุ่นในภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 สังกัด กรมสามัญศึกษา ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 300 คน พบว่า นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่างกัน จะบรรลุงานตามขั้นพัฒนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001 ทั้งนี้ การบรรลุงานตามขั้นพัฒนาการ หมายความว่า วัยรุ่นยอมมีอัตมโนทัศน์ที่พัฒนาเหมาะสมตามวัยและน่าจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นปกติคือไม่รุนแรงจนเป็นปัญหา

สิริพัช ชำนาญ⁽⁵⁶⁾ ได้ทำการศึกษาอัตมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) วิทยาลัยแห่งหนึ่งใน จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 363 คน ผลการวิจัยพบว่า อัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอัตมโนทัศน์สามารถพยากรณ์พฤติกรรมก้าวร้าวได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สถาพร ทิวทอง⁽⁵⁷⁾ ได้ศึกษาเรื่อง อัตมโนทัศน์กับแนวโน้มการใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา โดยศึกษาเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือ ปวช. ปีที่ 1-3 ในสถาบันอาชีวศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวก กับทัศนคติต่อการไม่ใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

เพ็ญประภา ปริญาพล⁽⁵⁸⁾ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความยืดหยุ่นและทนทาน การรับรู้เหตุการณ์ทางลบในชีวิต กลวิธีการเผชิญปัญหา กับสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนกระบวนวิชา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 448 คน ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพจิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิต เพราะเป็นรูปแบบของความคิดและการแสดงออกเพื่อจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น เปรียบเสมือนตัวกรองความตึงเครียดที่รุนแรงให้น้อยลง แม้ว่าปัญหาจะยังไม่หมดไป แต่เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดใจถูกกระทบมากกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้นถ้าส่งเสริมให้บุคคลมีการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม ก็จะเป็นแนวทางในการป้องกันความเจ็บป่วยทางจิตและปัญหาสุขภาพจิตได้ เพราะผู้ที่มีทักษะในการใช้กลวิธีการเผชิญปัญหา ย่อมเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี

วรารณ รัตนวิศิษฐกุล⁽⁵⁹⁾ ได้ศึกษาเรื่อง ความหวังและกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 509 คน พบว่านักศึกษาที่ใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมมหาวิทยาลัยเป็นอย่างดี

นิตยา พลศักดิ์⁽⁶⁰⁾ ได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของงานวิจัยทดลองเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวและเพื่อสังเคราะห์วิธีการปรับพฤติกรรมก้าวร้าว งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์คือ งานวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวที่ผลิตขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2517- 2550 จำนวน 60 เล่ม ผลการวิจัยการสังเคราะห์วิธีการปรับพฤติกรรมก้าวร้าว จากการสังเคราะห์เชิงคุณภาพโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าวิธีการตามแนวทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สามารถลดพฤติกรรมก้าวร้าว ได้แก่ การใช้กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกและการแสดงออกที่เหมาะสม การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ การฝึกการเห็นคุณค่าในตนเอง

สุพัตรา พันธูร⁽⁶¹⁾ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยม ปีที่ 3 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมก้าวร้าวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านความวิตกกังวลส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านการตระหนักในตนเองส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านความภาคภูมิใจในตนเองและความเชื่ออำนาจภายใน ภายนอกตน ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

सानิต รัตต์บุญ⁽¹⁴⁾ ศึกษาการเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามการรับรู้ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว และไม่ก้าวร้าวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนปกติทั่วไปมีมโนภาพแห่งตนด้านรวมแต่ละด้านชัดเจนกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

สรรสุดา มีชั้นช่วง⁽¹⁵⁾ ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2542 จำนวน 382 คน พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน ได้แก่ เพศ เขตที่อยู่อาศัย และอัตมโนทัศน์

สุमितรา นิธิสินประเสริฐ⁽¹⁶⁾ ศึกษาปัจจัยด้านสุขภาพจิตกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ของนักเรียนชายโรงเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 400 คน พบว่าการรับรู้อุปสรรคในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้พฤติกรรมก้าวร้าว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าว และอัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ปาลิตา ปัสสาสิงห์⁽⁶²⁾ ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ใช้ในการพยากรณ์พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมี 5 ตัวเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนการแสดงแบบเสริมแรง การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล อัตมโนทัศน์ ร่วมกัน อภิปรายความแปรปรวนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนได้ร้อยละ 37.50

ภักดี ปรึษาประพาฬวงศ์⁽⁶³⁾ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว การเห็นคุณค่าในตัวเอง วิธีการเผชิญปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 3 จังหวัดนครราชสีมาพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหามีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการเผชิญปัญหาแบบได้ประโยชน์น้อยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แสงทอง ไชยเมืองชื่น⁽¹⁹⁾ จากการศึกษาเมื่อนำการทำหน้าที่ของครอบครัวมาหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กวัยรุ่นพบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวโดยรวมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว และเมื่อแยกพิจารณาทางด้านพบว่า การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการแก้ปัญหาเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ด้านลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Coopersmith⁽⁶⁴⁾ ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับความวิตกกังวล ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 และ 6 จำนวน 102 คนผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนไปในด้านดีจะมีความวิตกกังวลน้อยกว่านักเรียนที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนไปในด้านไม่ดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการตอบแบบสอบถาม เก็บรวบรวมเพียงครั้งเดียว แล้วนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อศึกษาอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 101 คน การเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเป็นการเก็บทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากร ได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยให้มีค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 5

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (ในที่นี้ใช้ .05)

การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} N &= 295 \\ &= \frac{295}{1 + 295(.05)^2} \\ &= 169.78 \end{aligned}$$

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 169.78 คน

เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยมีมาตรการจัดการนักศึกษาที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาทโดยการให้นักศึกษาพ้นจากสภาพนักศึกษา จำนวนนักศึกษาจึงไม่แน่นอนและมีจำนวนลดน้อยลงเรื่อยๆ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเป็นการเก็บทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน ผลการเรียนในเทอมที่ผ่านมา สถานภาพทางครอบครัว ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร

ส่วนที่ 2 แบบวัดอัตมโนทัศน์

ผู้วิจัยใช้แบบวัดอัตมโนทัศน์ (Tennessee Self-concept Scale) แปลโดย อำไพ ศิริพิพัฒน์ พัฒนามาจากแบบวัดอัตมโนทัศน์ของ William H. Fitts เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 100 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงอัตมโนทัศน์โดยส่วนรวมจำนวน 90 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามทางบวก 45 ข้อ และข้อคำถามในทางลบ 45 ข้อ ในข้อคำถามทั้งหมดนี้สามารถนำไป

ประเมินอัตมโนทัศน์ได้ทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ ความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจในตนเอง ด้านพฤติกรรม มีข้อคำถามด้านละ 30 ข้อ ส่วนด้านร่างกาย ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสังคม มีข้อคำถามด้านละ 18 ข้อ และเป็นข้อคำถามที่แสดงถึงอัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองจำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (Coefficient of reliability) ของคะแนนด้านต่างๆอยู่ระหว่าง .72 - .85

แบบวัดอัตมโนทัศน์นี้ประกอบด้วยประโยคบรรยายเกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆเช่น ด้านร่างกาย ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจในตนเอง ด้านพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออก ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง รวม 100 ข้อ โดยมีรายละเอียดการวัดด้านต่างๆดังนี้

1. อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย (Physical - Self) สอบถามความคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะทางร่างกาย ทางเพศ สุขภาพ ความสามารถและทักษะ ประกอบด้วย 18 ข้อ คือ ข้อ 1 - 18
2. อัตมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยา (Moral-Ethical Self) สอบถามความคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่าทางศีลธรรม ความสัมพันธ์ที่มีต่อศาสนา ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดี คนเลว และความพึงพอใจในศาสนาของตน ประกอบด้วย 18 ข้อ คือ ข้อ 19 - 36
3. อัตมโนทัศน์ด้านส่วนตัว (Personal - Self) สอบถามความคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่า ความรู้สึกมั่นใจในตนเอง และประเมินบุคลิกภาพของตนเอง โดยไม่รวมลักษณะด้านร่างกายและความสัมพันธ์กับผู้อื่น ประกอบด้วย 18 ข้อ คือ ข้อ 37 - 54
4. อัตมโนทัศน์ด้านครอบครัว (Family - Self) สอบถามความรู้สึกในคุณค่าและความพอใจในฐานะของตนที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว เป็นการแสดงถึงการรับรู้ตนเองว่าใกล้ชิดหรือห่างเหินจากครอบครัว ประกอบด้วย 18 ข้อ คือ ข้อ 55 - 72
5. อัตมโนทัศน์ด้านสังคม (Social - Self) สอบถามความคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ประกอบด้วย 18 ข้อ คือ ข้อ 73 - 90

6. อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) สอบถามความคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองว่าเป็นอย่างไร ประกอบด้วย 30 ข้อ คือ ข้อ 1 - 6, 19 - 24, 37 - 42, 55 - 60 และ 73 - 78
7. อัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเอง (Self Satisfaction) สอบถามความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง ประกอบด้วย 30 ข้อ คือ ข้อ 7 - 12, 25 - 30, 43 - 48, 61 - 66 และ 79 - 84
8. อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออก (Behavior) สอบถามการรับรู้และความคิดของบุคคลเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในเรื่องต่างๆของตนเอง ประกอบด้วย 30 ข้อ คือ ข้อ 13 - 18, 31 - 36, 49 - 54, 67 - 72 และ 85 - 90
9. อัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง (Self Criticism) สอบถามกล้าที่จะยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านดีและไม่ดี ประกอบด้วย 10 ข้อ คือ ข้อ 91 - 100

วิธีการตอบ

ในการตอบแบบวัดอัตมโนทัศน์นี้ ผู้ตอบจะเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว โดยใส่เครื่องหมาย **V** ในช่องที่กำหนดให้ ซึ่งตรงกับความรู้สึกของตนเองมากที่สุด เนื่องจากแบบอัตมโนทัศน์นี้ เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบเลือกข้อความที่บรรยายเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ การให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อความ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความหมายทางบวก	ความหมายทางลบ
หมายเลข 1 ไม่ถูกทั้งหมด	1	5
หมายเลข 2 ไม่ถูกเป็นส่วนใหญ่	2	4
หมายเลข 3 ถูกบ้างผิดบ้าง	3	3
หมายเลข 4 ถูกเป็นส่วนใหญ่	4	2
หมายเลข 5 ถูกทั้งหมด	5	1

เกณฑ์การประเมินอัตมโนทัศน์

คะแนนอัตมโนทัศน์โดยรวมจำนวน 90 ข้อ มีพิสัย 90 ถึง 450 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีอัตมโนทัศน์ในด้านดี ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่ามีอัตมโนทัศน์ทางด้านไม่ดี ผู้วิจัยได้แบ่งระดับของอัตมโนทัศน์ จากการใช้ $\bar{X} \pm SD$ ออกเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลางและต่ำ

3. แบบประเมินการแก้ปัญหา (Problem-Solving Inventory)

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินการแก้ปัญหา (Problem-solving inventory-PSI) ของเฮียร์ชชัฟ งามทิพย์ วัฒนา และคณะ(16) พัฒนามาจากแบบประเมินการแก้ปัญหาของ Paul Heppner ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเรียงลำดับ แบบ 6 มาตรา ในกลุ่มข้อคำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งใช้ทดสอบในประชากรทั่วไป คะแนนการแก้ปัญหารายด้าน ได้แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความมั่นใจในการแก้ปัญหา (Problem solving confidence), ลักษณะการเผชิญหรือหลบเลี่ยงปัญหา (Approach-avoidance style) และความเชื่อที่ว่าที่มาของปัญหาเกิดจากตนเองหรือปัจจัยภายนอก (Personal control) โดยมีค่าความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายในแบบแอลฟา (Alpha reliability coefficient) ระหว่าง .72 ถึง .85 ลักษณะของเครื่องมือแบบวัดการแก้ปัญหานี้ประกอบด้วยข้อความที่ให้ผู้ตอบประเมินตนเอง ทั้งในด้านดีและด้านไม่ดีตามความรู้สึกนึกคิดของตนเองว่ามีลักษณะเหมือนกับที่ระบุไว้ในแบบวัดหรือไม่ โดยแบ่งคำตอบไว้ 6 ระดับ

แบบสำรวจการแก้ปัญหา (Problem solving Inventory PSI) ของ Paul Heppner ประกอบด้วย

1. Problem solving confidence คือ ความมั่นใจในการแก้ปัญหา ประกอบด้วยข้อ 5, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 27, 33, 34 และ 35
2. Approach - avoidance style คือ ลักษณะการเผชิญและหลบเลี่ยงปัญหาประกอบด้วยข้อ 1, 2, 4, 6, 7, 8, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 28, 30 และ 31

3. Personal control คือ ความเชื่อที่ว่ามาของปัญหาเกิดจากตนเองและภายนอกประกอบด้วยข้อ 3, 14, 25, 26 และ 32

ข้อที่ไม่นำมาคิดคือข้อ 9, 22 และ 29

วิธีการตอบ

ในการตอบแบบวัดการแก้ปัญหา ผู้ตอบจะเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว โดยใส่เครื่องหมาย **V** ในช่องที่กำหนดให้ ซึ่งตรงกับความรู้สึกลงใจของตนเองมากที่สุด เนื่องจากแบบวัดการแก้ปัญหา เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบเลือกข้อความที่บรรยายเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ การให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อความ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความหมายทางบวก	ความหมายทางลบ
หมายเลข 1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	6
หมายเลข 2 เห็นด้วย	2	5
หมายเลข 3 เห็นด้วยบ้าง	3	4
หมายเลข 4 ไม่เห็นด้วยบางส่วน	4	3
หมายเลข 5 ไม่เห็นด้วย	5	2
หมายเลข 6 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	6	1

เกณฑ์การประเมินการแก้ปัญหา

ผู้ที่ได้คะแนนรวมที่ต่ำหมายถึงถึงความสามารถในการแก้ปัญหาได้ดีกว่ากลุ่มที่ได้คะแนนสูง ผู้วิจัยได้แบ่งระดับของการแก้ปัญหา จากการใช้ $\bar{X} \pm SD$ ออกเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลางและต่ำ

4. แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว

ผู้วิจัยใช้แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวของทิพย์วัลย์ สุทิน (2) พัฒนามาจากแนวคิดของ Berkowitz, Buss and Bandura มีลักษณะเป็นมาตราประเมิน 5 ระดับ (4 - 0) จำนวน 58 ข้อ ซึ่งใช้ในประชากรกลุ่มวัยรุ่น มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธี Test-Retest เท่ากับ .8604 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นโดยวิธี Alpha reliability coefficient เท่ากับ .9472

ระดับความคิดเห็น	ความหมาย
หมายเลข 0 หมายถึง ไม่ทำเลย	0
หมายเลข 1 หมายถึง นานๆ ครั้ง	1
หมายเลข 2 หมายถึง ทำค่อนข้างบ่อย	2
หมายเลข 3 หมายถึง ทำบ่อยๆ	3
หมายเลข 4 หมายถึง ทำเป็นประจำ	4

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว

ผู้ที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีพฤติกรรมก้าวร้าวสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่ามีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำ ผู้วิจัยได้แบ่งระดับของพฤติกรรมก้าวร้าว จากการใช้ $\bar{X} \pm SD$ ออกเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลางและต่ำ

คุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยการนำแบบสอบถามแบบวัดทัศนคติในทัศนคติ แบบประเมินการแก้ปัญหา และแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวไปทำการทดสอบ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ต้องการทดสอบจริง โดยประชากรกลุ่มนี้เป็นนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม จำนวน 30 คน ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดทัศนคติโดยรวมเท่ากับ .844 ค่าความเที่ยงของแบบประเมินการแก้ปัญหาเท่ากับ .934 และแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ .926

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ถึงรองคณบดี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย พร้อมส่งเอกสารต่างๆเกี่ยวกับโครงร่างการทำวิจัย

2. เมื่อได้รับอนุมัติจากทางมหาวิทยาลัยแล้ว ผู้วิจัยได้เข้าไปติดต่อและอธิบายรายละเอียดด้วยตนเอง และนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปให้ทางมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดการเก็บข้อมูลทั้งหมด โดยมีการให้ข้อมูลและคำอธิบายต่างๆแนบไปด้วย ซึ่งกระบวนการขอความยินยอมนั้นจะให้เวลาตัดสินใจโดยอิสระ ก่อนให้ความยินยอมเข้าร่วมในการวิจัยแบบ “by action” โดยการยินดีตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยจะติดต่อกับทางมหาวิทยาลัยเพื่อบันทึกวันและเวลาเพื่อกลับไปเก็บแบบสอบถามทั้งหมด โดยผู้วิจัยทำกล่องรับเอกสาร โดยให้นักศึกษาลงมาใส่ลงกล่องที่จัดเตรียมไว้พร้อมทั้งมีซองที่ระลึกลูกให้แก่นักศึกษาที่เข้าร่วมทำแบบสอบถามด้วย

3. ผู้ศึกษาเข้าไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองหลังจากวันที่นำไปฝากไว้ที่มหาวิทยาลัย ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2555 - เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2555 เป็นเวลา 2 เดือน และนำตรวจสอบแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

4. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติที่ได้กำหนดไว้ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic)

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยเพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา สถานภาพทางครอบครัว ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ส่วนอายุ ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน ผลการเรียน นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด

2. วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. นำคะแนนจากแบบสอบถามอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างเพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ ผลการเรียน สถานภาพทางครอบครัว ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใครที่ต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่า t-test (ข้อมูลของตัวแปรอิสระแบ่งเป็น 2 กลุ่ม) และ One way ANOVA (ข้อมูลของตัวแปรอิสระมีมากกว่า 3 กลุ่มขึ้นไป) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4. ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมน (The Spearman Rank Difference Method) ในการหาความสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหา และพฤติกรรมก้าวร้าว

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อศึกษาอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของ นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 101 คน ซึ่งผลการศึกษาได้นำเสนอใน ตารางประกอบตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหานักศึกษา

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

ตาราง 1 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล	N(%)
เพศ	
1. ชาย	76(75.2)
2. หญิง	25(24.8)
อายุ	
1. ต่ำกว่า 18 ปี	21(20.8)
2. 19 - 22 ปี	61(60.4)
3. ตั้งแต่ 23 ปี ขึ้นไป	19(18.8)
อายุต่ำสุด 18 ปี สูงสุด 26 ปี อายุเฉลี่ย 20.48 ปี SD = 2.180	

ข้อมูลส่วนบุคคล	N(%)
ระดับชั้นปีที่ศึกษา	
1. ระดับชั้นปีที่ 1	59(58.4)
2. ระดับชั้นปีที่ 2	11(10.9)
3. ระดับชั้นปีที่ 3	7(6.9)
4. ระดับชั้นปีที่ 4	24(23.8)
สาขาวิชา	
1. วิศวกรรมโยธา	20(19.8)
2. เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	13(12.9)
3. เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง	51(50.5)
4. สถาปัตยกรรมภายใน	6(5.9)
5. วิศวกรรมโยธาและการบริหารงานก่อสร้าง	5(5.0)
6. ออกแบบอุตสาหกรรม	6(5.9)
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน	
1. ต่ำกว่า 3,000 บาท	25(24.8)
2. 3,001 - 5,000 บาท	35(34.7)
3. 5,001 - 7,000 บาท	19(18.8)
4. ตั้งแต่ 7,001 ขึ้นไป	22(21.8)
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 22,000 บาท เฉลี่ย 5,783.17 บาท SD = 3896.71	
ผลการเรียน (GPA)	
1. น้อยกว่า 2.00	17(16.8)
2. 2.01 - 2.50	24(23.8)
3. 2.51 - 3.00	42(41.6)
4. ตั้งแต่ 3.01 ขึ้นไป	18(17.8)
ผลการเรียนต่ำสุด 1.70 สูงสุด 4.00 ผลการเรียนเฉลี่ย 2.64 SD = .509	

ข้อมูลส่วนบุคคล	N(%)
สถานภาพทางครอบครัว	
1. บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	67(66.3)
2. บิดาและมารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน	34(33.7)
ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร	
1. อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา	68(67.3)
2. ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา	33(32.7)

จากจำนวนประชากรที่ศึกษาจำนวน 101 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 75.2 อายุอยู่ระหว่าง 19 - 22 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 อายุเฉลี่ย 20.48 ปี ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 58.4 สาขาวิชาที่ศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในสาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์และการจัดการระบบขนส่ง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 ส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน 3,001 - 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.7 ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือนเฉลี่ย 5,783.17 บาท ผลการเรียนเฉลี่ยส่วนใหญ่ได้ 2.51 - 3.00 จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6 ผลการเรียนเฉลี่ย 2.64 ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกันจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 และพักอาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดาจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ของนักศึกษา
 ตารางที่ 2 อัตมโนทัศน์ของนักศึกษา

	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	SD	ระดับ (%)		
				ต่ำ	กลาง	สูง
อัตมโนทัศน์โดยรวม	450	267.24	6.78	15.8	72.3	11.9
อัตมโนทัศน์รายด้าน						
ด้านร่างกาย	90	54.20	5.51	14.9	70.3	14.9
ด้านศีลธรรมจรรยา	90	52.38	3.79	13.9	75.2	10.9
ด้านส่วนตัว	90	54.41	3.73	14.9	73.3	11.9
ด้านครอบครัว	90	53.42	3.13	15.8	70.3	13.9
ด้านสังคม	90	54.53	4.05	11.9	80.2	7.9
ด้านความเป็นเอกลักษณ์	150	90.23	4.15	17.8	68.3	13.9
ด้านความพึงพอใจในตนเอง	150	88.95	5.66	13.9	74.3	11.9
ด้านพฤติกรรม	150	89.75	5.52	15.8	71.3	12.9
ด้านวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง	50	30.44	2.32	22.8	59.4	17.8

จากการประเมินจากแบบวัดอัตมโนทัศน์พบว่าอัตมโนทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย
 อัตมโนทัศน์โดยรวมเท่ากับ 267.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.78 ร้อยละ 15.8 มีอัตมโนทัศน์
 โดยรวมอยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 11.9 มีอัตมโนทัศน์โดยรวมอยู่ในระดับสูง ด้านร่างกายเท่ากับ
 54.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.51 ร้อยละ 14.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านร่างกายอยู่ในระดับต่ำและ

ร้อยละ 14.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านร่างกายอยู่ในระดับสูง คะแนนด้านศีลธรรมจรรยาเท่ากับ 52.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.79 ร้อยละ 13.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยาอยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 10.9 มีอัตมโนทัศน์ศีลธรรมจรรยาอยู่ในระดับสูง ด้านส่วนตัวเท่ากับ 54.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.73 ร้อยละ 14.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านส่วนตัวอยู่ในระดับต่ำและ ร้อยละ 11.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านส่วนตัวอยู่ในระดับสูง ด้านครอบครัวเท่ากับ 53.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.13 ร้อยละ 15.8 มีอัตมโนทัศน์ด้านครอบครัวอยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 13.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านครอบครัวอยู่ในระดับสูง ด้านสังคมเท่ากับ 54.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.09 ร้อยละ 11.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านสังคมอยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 7.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านสังคมอยู่ในระดับสูง ด้านความเป็นเอกลักษณ์เท่ากับ 90.23 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.78 ร้อยละ 17.8 มีอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์อยู่ในระดับต่ำและ ร้อยละ 11.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์อยู่ในระดับสูง ด้านความพึงพอใจในตนเองเท่ากับ 88.95 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.66 ร้อยละ 13.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเองในระดับต่ำและ ร้อยละ 11.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเองอยู่ในระดับสูง ด้านพฤติกรรมเท่ากับ 89.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.52 ร้อยละ 15.8 มีอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 12.9 มีอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับสูง ด้านวิพากษ์วิจารณ์ตนเองเท่ากับ 30.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.32 ร้อยละ 22.8 มีอัตมโนทัศน์ด้านวิพากษ์วิจารณ์ตนเองอยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 17.8 มีอัตมโนทัศน์ด้านวิพากษ์วิจารณ์อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน
 อัจฉมโนทัศน์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน
 ผลการเรียน สถานภาพทางครอบครัว ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	t / F	p
เพศ				
1. ชาย	266.78	6.89	-1.195	.235
2. หญิง	268.64	6.38		
อายุ				
1. ต่ำกว่า 18 ปี	267.62	4.353	.121	.886
2. 19 - 22 ปี	266.97	7.30		
3. ตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไป	267.68	7.46		
ระดับชั้นปีที่ศึกษา				
1. ชั้นปีที่1	267.59	7.01	.832	.479
2. ชั้นปีที่2	265.27	5.22		
3. ชั้นปีที่3	264.57	6.21		
4. ชั้นปีที่4	268.04	6.97		
สาขาวิชา				
1. วิศวกรรมโยธา	268.10	6.043	.124	.987
2. เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	266.31	8.23		
3. เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการ จัดระบบขนส่ง	267.18	7.07		
4. สถาปัตยกรรมภายใน	266.83	6.55		
5. วิศวกรรมโยธาและการ บริหารงานก่อสร้าง	267.80	4.32		

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	t / F	p
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับแต่ละเดือน				
1. น้อยกว่า 3,000 บาท	267.48	7.089	.997	.398
2. 3,001 - 5,000 บาท	266.00	6.09		
3. 5,001 - 7,000 บาท	269.32	7.63		
4. ตั้งแต่ 7,001 บาทขึ้นไป	267.14	6.69		
ผลการเรียน				
1. น้อยกว่า 2.00	269.35	8.27	1.204	.313
2. 2.01-2.50	265.75	5.42		
3. 2.51-3.00	267.74	7.02		
4. มากกว่า 3.00	266.06	6.12		
สถานภาพทางครอบครัว				
1. บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน	267.09	6.07	-.307	.760
2. บิดาและมารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน	267.53	8.07		
ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร				
1. อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือ มารดา	267.56	7.41	.682	.497
2. ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือ มารดา	266.58	5.27		

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์มากกว่าเพศชายแต่ไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่านักศึกษาที่มีอายุ ตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไปมีคะแนนเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์มากกว่านักศึกษาอายุต่ำกว่า 18 ปี และช่วงอายุ 19 - 22 ปี แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นปี

ที่ศึกษาพบว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์มากกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือนพบว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่าย 5,001 - 7,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์มากกว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 3,000 บาท, ตั้งแต่ 7,001 บาทขึ้นไปและ 3,001 - 5,000 บาทตามลำดับ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามผลการเรียนพบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนน้อยกว่า 2.00 มีคะแนนเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์มากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียน 2.51 - 3.00, มากกว่า 3.00 และ 2.01 - 2.50 ตามลำดับ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพทางครอบครัวพบว่านักศึกษาที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน มีคะแนนเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์มากกว่านักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันแต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามบุคคลที่นักศึกษาพักอาศัยด้วยพบว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา มีคะแนนเฉลี่ยของอัตมโนทัศน์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของนักศึกษา

ตารางที่ 4 การแก้ปัญหา ของนักศึกษา

	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	SD	ระดับ (%)		
				ต่ำ	กลาง	สูง
การแก้ปัญหาโดยรวม	192	109.42	8.16	12.9	73.3	13.9
การแก้ปัญหารายด้าน						
ด้านความมั่นใจในการแก้ปัญหา	66	36.22	6.91	11.9	76.2	11.9
ด้านลักษณะการเผชิญหรือ หลบเลี่ยงปัญหา	96	54.72	4.59	15.8	72.3	11.9
ด้านความเชื่อว่ที่มาของปัญหา เกิดจากตนเองหรือปัจจัยภายนอก	30	18.48	4.19	9.9	78.2	11.9

จากแบบประเมินการแก้ปัญหาพบว่า การแก้ปัญหากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 109.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.16 ร้อยละ 12.9 มีการแก้ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 13.9 การแก้ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับสูง ด้านความมั่นใจในการแก้ปัญหาเท่ากับ 36.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.91 ร้อยละ 11.9 มีการแก้ปัญหาด้านความมั่นใจในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 11.9 การแก้ปัญหาด้านความมั่นใจในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับสูง ด้านลักษณะการเผชิญหรือหลบเลี่ยงปัญหาเท่ากับ 54.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.59 ร้อยละ 15.8 มีการแก้ปัญหาด้านลักษณะการเผชิญหรือหลบเลี่ยงปัญหาอยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 11.9 การแก้ปัญหาด้านลักษณะการเผชิญหรือหลบเลี่ยงปัญหาอยู่ในระดับสูง ด้านความเชื่อว่ที่มาของปัญหาเกิดจากตนเองหรือปัจจัยภายนอกเท่ากับ 18.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.19 ร้อยละ 9.9 มีการแก้ปัญหาด้านความเชื่อว่ที่มาของปัญหาเกิดจากตนเองหรือปัจจัยภายนอก

อยู่ในระดับต่ำและร้อยละ 11.9 การแก้ปัญหาด้านความเชื่อที่ว่าที่มาของปัญหาเกิดจากตนเองหรือปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับสูง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการแก้ปัญหา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน ผลการเรียนรู้ สถานภาพทางครอบครัว ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	t / F	p
เพศ				
1. ชาย	109.93	8.51	1.114	.268
2. หญิง	107.84	6.93		
อายุ				
1. ต่ำกว่า 18 ปี	107.14	6.53	1.186	.310
2. 19 - 22 ปี	110.30	8.36		
3. ตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไป	109.11	9.17		
ระดับชั้นปีที่ศึกษา				
1. ชั้นปีที่1	109.86	7.56	.560	.643
2. ชั้นปีที่2	111.00	8.10		
3. ชั้นปีที่3	109.14	7.76		
4. ชั้นปีที่4	107.67	9.82		
สาขาวิชา				
1. วิศวกรรมโยธา	110.30	6.38	.555	.734
2. เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	107.85	7.54		
3. เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการ จัดระบบขนส่ง	109.39	8.21		
4. สถาปัตยกรรมภายใน	110.50	14.15		
5. วิศวกรรมโยธาและการบริหาร งานก่อสร้าง	113.00	9.41		

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	t / F	p
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับแต่ละเดือน				
1. น้อยกว่า 3,000 บาท	108.28	7.80	.663	.577
2. 3,001 - 5,000 บาท	109.60	7.45		
3. 5,001 - 7,000 บาท	108.37	10.50		
4. ตั้งแต่ 7,001 บาทขึ้นไป	111.32	7.56		
ผลการเรียน				
1. น้อยกว่า 2.00	110.76	5.45	.684	.564
2. 2.01-2.50	107.42	7.93		
3. 2.51-3.00	109.76	9.17		
4. มากกว่า 3.00	110.00	8.23		
สถานภาพทางครอบครัว				
1. บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน	110.04	7.63	1.088	.279
2. บิดาและมารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน	108.18	9.11		
ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร				
1. อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือ มารดา	108.90	8.54	.916	.362
2. ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือ มารดา	110.48	7.34		

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาต่ำกว่าเพศชายแต่ไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่านักศึกษาที่มีอายุ ต่ำกว่า 18 ปีมีคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาต่ำกว่านักศึกษาอายุตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไป และช่วงอายุ 19 - 22 ปี แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามระดับชั้น

ปีที่ศึกษาพบว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาต่ำกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3, 1 และ 2 ตามลำดับ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือนพบว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 3,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาต่ำกว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่าย 5,001 - 7,000 บาท, 3,001 - 5,000 บาท และตั้งแต่ 7,001 บาทขึ้นไป ตามลำดับ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามผลการเรียนพบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียน 2.01 - 2.50 มีคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาต่ำกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียน 2.51 - 3.00, มากกว่า 3.00 และน้อยกว่า 2.00 ตามลำดับ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพทางครอบครัวพบว่านักศึกษาที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน มีคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาต่ำกว่านักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันแต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามบุคคลที่นักศึกษาพักอาศัยด้วยพบว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา มีคะแนนเฉลี่ยการแก้ปัญหาต่ำกว่านักศึกษาที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา ดังแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 6 ถึงตารางที่ 7

ตารางที่ 6 พฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา

	คะแนน เต็ม	$\bar{x}$	SD	ระดับ (%)		
				ต่ำ	กลาง	สูง
พฤติกรรมก้าวร้าว	232	92.82	49.44	23.8	57.4	18.8

จากแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวพบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 92.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 49.44 ร้อยละ 23.8 มีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับต่ำ และร้อยละ 18.8 มีพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับสูง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนน พฤติกรรมก้าวร้าวจำแนกตามเพศ อายุ ระดับชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน ผลการเรียน สถานภาพทางครอบครัว ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	t / F	p
เพศ				
1. ชาย	94.80	49.98	.700	.485
2. หญิง	86.80	48.27		
อายุ				
1. ต่ำกว่า 18 ปี	91.43	41.80	1.037	.358
2. 19 - 22 ปี	97.61	45.58		
3. ตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไป	79.00	66.58		
ระดับชั้นปีที่ศึกษา				
1. ชั้นปีที่1	97.12	40.50	2.794	.044*
2. ชั้นปีที่2	84.18	54.15		
3. ชั้นปีที่3	130.71	59.61		
4. ชั้นปีที่4	75.17	58.72		
สาขาวิชา				
1. วิศวกรรมโยธา	100.10	47.37	.850	.518
2. เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม	86.69	57.01		
3. เทคโนโลยีโลจิสติกส์และการ จัดระบบขนส่ง	91.47	49.67		
4. สถาปัตยกรรมภายใน	101.00	47.64		
5. วิศวกรรมโยธาและการบริหารงาน ก่อสร้าง	118.60	45.26		
6. ออกแบบอุตสาหกรรม	63.67	43.60		

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	t / F	p
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับแต่ละเดือน				
1. น้อยกว่า 3,000 บาท	98.76	40.61	1.146	.334
2. 3,001 - 5,000 บาท	90.14	50.73		
3. 5,001 - 7,000 บาท	77.26	49.95		
4. ตั้งแต่ 7,001 บาทขึ้นไป	103.77	55.25		
ผลการเรียน				
1. น้อยกว่า 2.00	104.18	43.71	.468	.705
2. 2.01-2.50	93.63	49.90		
3. 2.51-3.00	87.33	48.90		
4. มากกว่า 3.00	93.83	56.93		
สถานภาพทางครอบครัว				
1. บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน	100.39	51.29	2.200	.030*
2. บิดาและมารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน	77.91	42.45		
ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับใคร				
1. อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา	89.19	49.46	1.060	.292
2. ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา	100.30	49.32		

*. Correlation is significant at the 0.05 level .

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเพศหญิง แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่านักศึกษาที่มีช่วงอายุ 19 - 22 มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักศึกษาอายุต่ำกว่า 18 ปี และอายุ ตั้งแต่ 23 ปีขึ้นไป แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นปีที่ศึกษาพบว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1, 2 และ 4 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตาม

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือนพบว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายตั้งแต่ 7,001 บาทขึ้นไป มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักศึกษาที่ได้รับค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 3,000 บาท, 3,001 - 5,000 บาท และ 5,001 - 7,000 บาท ตามลำดับ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามผลการเรียนพบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนน้อยกว่า 2.00 มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียน มากกว่า 3.00, 2.01 - 2.50 และ 2.51 - 3.00 ตามลำดับ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพทางครอบครัวพบว่านักศึกษาที่บิดามารดาที่อยู่ด้วยกัน มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักศึกษาที่บิดามารดาที่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามบุคคลที่นักศึกษาพักอาศัยด้วยพบว่านักศึกษาที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดาและ/หรือมารดา แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา
 ดังแสดงรายละเอียดตามตารางที่ 8 ถึง ตารางที่ 10

ตารางที่ 8 แสดงค่าสถิติพื้นฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างอัตมโนทัศน์กับการแก้ปัญหา

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	p-value	r
อัตมโนทัศน์กับการแก้ปัญหา				
อัตมโนทัศน์โดยรวม	267.24	6.78	.694	-.040
อัตมโนทัศน์รายด้าน				
ด้านร่างกาย	54.20	5.51	.393	.086
ด้านศีลธรรมจรรยา	52.38	3.79	.015	.242*

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	p-value	r
ด้านส่วนตัว	54.41	3.73	.645	.046
ด้านครอบครัว	53.42	3.13	.723	-.036
ด้านสังคม	54.53	4.05	.786	.027
ด้านความเป็นเอกลักษณ์	90.23	4.15	.266	-.112
ด้านความพึงพอใจในตนเอง	88.95	5.66	.075	.178
ด้านพฤติกรรม	89.75	5.52	.016	.239*
ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง	30.44	2.32	.896	-.012

** . Correlation is significant at the 0.01 level

* . Correlation is significant at the 0.05 level

อัตรานักศึกษาด้านศีลธรรมจรรยา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแก้ปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .242 อัตรานักศึกษาด้านพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการแก้ปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .239 ส่วนอัตรานักศึกษาโดยรวม อัตรานักศึกษาด้านร่างกาย ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจในตนเองและ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 9 แสดงค่าสถิติพื้นฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างอัตมโนทัศน์กับพฤติกรรมก้าวร้าว

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	p-value	r
อัตมโนทัศน์กับพฤติกรรมก้าวร้าว				
อัตมโนทัศน์โดยรวม	267.23	6.78	.758	.031
อัตมโนทัศน์รายด้าน				
ด้านร่างกาย	54.20	5.51	.658	.045
ด้านศีลธรรมจรรยา	52.38	3.79	.645	.046
ด้านส่วนตัว	54.41	3.73	.445	.077
ด้านครอบครัว	53.42	3.13	.671	.043
ด้านสังคม	54.53	4.05	.688	.040
ด้านความเป็นเอกลักษณ์	90.23	4.15	.895	-.013
ด้านความพึงพอใจในตนเอง	88.95	5.66	.393	.086
ด้านพฤติกรรม	89.75	5.52	.100	.165
ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง	30.44	2.32	.668	.043

อัตมโนทัศน์โดยรวม อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย ด้านศีลธรรมจรรยา ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจในตนเอง ด้านพฤติกรรมและอัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 แสดงค่าสถิติพื้นฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างการแก้ปัญหากับพฤติกรรมก้าวร้าว

ตัวแปร	$\bar{x}$	SD	p-value	r
การแก้ปัญหา	109.42	8.16	.000	.493**
พฤติกรรมก้าวร้าว	92.82	49.44		

** . Correlation is significant at the 0.01 level

การแก้ปัญหามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .493

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 101 คน

สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษามีอัตมโนทัศน์มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์โดยรวมเท่ากับ 267.24 ด้านร่างกายเท่ากับ 54.20 คะแนนด้านศีลธรรมจรรยาเท่ากับ 52.38 ด้านส่วนตัวเท่ากับ 54.41 ด้านครอบครัวเท่ากับ 53.42 ด้านสังคมเท่ากับ 54.53 ด้านความเป็นเอกลักษณ์เท่ากับ 90.23 ด้านความพึงพอใจในตนเองเท่ากับ 88.95 ด้านพฤติกรรมเท่ากับ 89.75 ด้านวิพากษ์วิจารณ์ตนเองเท่ากับ 30.44 การแก้ปัญหาของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 109.42 ด้านความมั่นใจในการแก้ปัญหาเท่ากับ 36.22 ด้านลักษณะการเผชิญหรือหลบเลี่ยงปัญหาเท่ากับ 54.72 ด้านความเชื่อที่มาจากปัญหาเกิดจากตนเองหรือปัจจัยภายนอกเท่ากับ 18.48 พฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 92.82

2. ระดับชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพทางครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อัตมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยามีความสัมพันธ์ด้านบวกกับการแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .493$) อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับการแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .239$) และการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์ด้านบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .493$)

อภิปราย

1. สรุปผลการวิจัยข้อที่ 1 อັตมโนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการเทียบคะแนนด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากงานวิจัยอื่นที่ใช้เครื่องมือวัดเดียวกัน จากผลการศึกษาพบว่าคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์โดยรวมมีค่าเท่ากับ 267.24 (SD = 6.78) ต่ำกว่าคะแนนอັตมโนทัศน์ของคนไทย⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์โดยรวมมีค่าเท่ากับ 320.32 (SD = 26.33) และช่วงอายุ 21-30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์โดยรวมเท่ากับ 329.89 (SD = 27.68) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์โดยรวมเท่ากับ 321.91 (SD = 27.49) และต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่⁽⁵⁶⁾ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 344.64 (SD = 35.97)

คะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านร่างกายมีค่าเท่ากับ 54.20 (SD = 5.51) ต่ำกว่าคะแนนอັตมโนทัศน์ของคนไทย⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านร่างกายมีค่าเท่ากับ 63.43 (SD = 7.22) และช่วงอายุ 21-30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านร่างกายเท่ากับ 65.72 (SD = 7.29) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านร่างกายเท่ากับ 63.37 (SD = 7.28)

คะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยา มีค่าเท่ากับ 52.38 (SD = 3.79) ต่ำกว่าคะแนนอັตมโนทัศน์ของคนไทย⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยา มีค่าเท่ากับ 62.27 (SD = 6.58) และช่วงอายุ 21-30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยาเท่ากับ 65.47 (SD = 7.05) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยาเท่ากับ 62.59 (SD = 6.67)

คะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านส่วนตัวมีค่าเท่ากับ 54.41 (SD = 3.73) ต่ำกว่าคะแนนอັตมโนทัศน์ของคนไทย⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านส่วนตัวมีค่าเท่ากับ 63.41 (SD = 6.84) และช่วงอายุ 21-30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านส่วนตัวเท่ากับ 65.59 (SD = 6.77) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอັตมโนทัศน์ด้านส่วนตัวเท่ากับ 63.75 (SD = 7.00)

คะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านครอบครัวมีค่าเท่ากับ 53.42 (SD = 3.13) ต่ำกว่าคะแนนอัตมโนทัศน์ของคนไทย ⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านครอบครัวมีค่าเท่ากับ 68.32 (SD = 7.28) และช่วงอายุ 21-30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านครอบครัวเท่ากับ 69.05 (SD = 7.47) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านครอบครัวเท่ากับ 68.93 (SD = 7.41)

คะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านสังคมมีค่าเท่ากับ 54.53 (SD = 4.05) ต่ำกว่าคะแนนอัตมโนทัศน์ของคนไทย ⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านสังคมมีค่าเท่ากับ 62.89 (SD = 6.85) และช่วงอายุ 21-30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านสังคมเท่ากับ 64.05 (SD = 6.67) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านสังคมเท่ากับ 63.27 (SD = 7.05)

คะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์มีค่าเท่ากับ 90.23 (SD = 4.15) ต่ำกว่าคะแนนอัตมโนทัศน์ของคนไทย ⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์มีค่าเท่ากับ 114.55 (SD = 10.00) และช่วงอายุ 21-30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์เท่ากับ 116.64 (SD = 10.03) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์เท่ากับ 114.57 (SD = 10.21)

คะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเองมีค่าเท่ากับ 88.95 (SD = 5.66) ต่ำกว่าคะแนนอัตมโนทัศน์ของคนไทย ⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเองมีค่าเท่ากับ 101.89 (SD = 11.03) และช่วงอายุ 21-30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเองเท่ากับ 106.23 (SD = 11.76) นอกจากนี้ยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเองเท่ากับ 103.08 (SD = 11.55)

คะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมมีค่าเท่ากับ 89.75 (SD = 5.52) ต่ำกว่าคะแนนอัตมโนทัศน์ของคนไทย ⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมมีค่าเท่ากับ 103.88 (SD = 9.58) และช่วงอายุ 21-30 ปี

มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมเท่ากับ 107.01 (SD = 10.78) นอกจากนั้นยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมเท่ากับ 104.27 (SD = 10.15)

คะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองมีค่าเท่ากับ 30.44 (SD = 2.32) ต่ำกว่าคะแนนอัตมโนทัศน์ของคนไทย⁽⁶⁵⁾ ซึ่งแบ่งตามช่วงอายุที่ตรงกับอายุของกลุ่มตัวอย่างคือช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองมีค่าเท่ากับ 31.20 (SD = 4.58) และช่วงอายุ 21-30 ปีมีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองเท่ากับ 30.21 (SD = 5.03) นอกจากนั้นยังมีการแบ่งตามอาชีพซึ่งกลุ่มนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ด้านกาวิพากษ์วิจารณ์ตนเองเท่ากับ 31.16 (SD = 4.72)

แต่ไม่ได้หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างจะรับรู้สิ่งต่างๆ ได้ไม่ดี เนื่องจากประชากรที่ศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การประเมินความรู้สึกที่มีต่อตนเองจึงอาจจะยังไม่แน่นอน พบว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะมีอัตมโนทัศน์ในทางที่ดีขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น เนื่องจากมีพึงพอใจ ในตนเองสูงขึ้น หรืออาจเป็นปฏิกิริยาตอบสนองที่บุคคลใช้ในการปฏิเสธความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองได้ หากบุคคลนั้นไม่ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต⁽⁶⁵⁾ อัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่าคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ของคนไทยเพียงเล็กน้อย หมายถึงความกล้าที่จะยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเองทั้งในด้านดีและไม่ดี แสดงให้เห็นถึงเรื่องความซื่อสัตย์และมีความเชื่อมั่นในตัวเอง พบว่าอัตมโนทัศน์ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองนั้นมีแนวโน้มที่จะลดลงตามวัยเนื่องวัยรุ่นนั้น จะเป็นคนกล้าเปิดเผยตนเอง และรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ เกี่ยวกับตนเองได้มากกว่าแต่เมื่ออย่างเข้าสู่วัยผู้ใหญ่บุคคลจะมีการพัฒนาอัตมโนทัศน์ด้านอื่นๆ ในทางที่ดีขึ้น เนื่องจากประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ⁽⁶⁵⁾

อัตมโนทัศน์ประกอบด้วยความเชื่อ ทศนคติ การรับรู้ทั้งหมดที่ทุกคนมีเกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ เมื่อคิดว่าตนเป็นคนเช่นไร บุคคลจะปฏิบัติและแสดงออกไปตามที่คิด⁽²⁾ ซึ่งมีอิทธิพลที่สำคัญต่อการควบคุมการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคล เป็นองค์ประกอบสำคัญของบุคลิกภาพ⁽⁶⁷⁾ ความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเองในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมทั้งในทางดีและไม่ดี อัตมโนทัศน์ยังเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากการดำเนินชีวิตประจำวัน ความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม⁽¹⁶⁾ ซึ่งแต่ละคนย่อมมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน⁽⁶⁾ นอกจากนั้น

การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์⁽⁴²⁾ และมีส่วนช่วยเปลี่ยนอัตมโนทัศน์ของคนอยู่บ้าง⁽¹⁶⁾

การแก้ปัญหาของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 109.42 (SD = 8.16) มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ปกติของ Heppner⁽⁶⁷⁾ ที่มีคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาเท่ากับ 76.90 (SD = 22.90) , Varvel⁽⁶⁸⁾ ที่มีคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาเท่ากับ 79.50 (SD = 17.22), Salami & Aremu⁽⁶⁹⁾ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาเท่ากับ 82.93 (SD = 6.01) และ Macnair & Elliott⁽⁷⁰⁾ ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของการแก้ปัญหาเท่ากับ 86.67 ซึ่งค่าคะแนนสูงบ่งบอกถึงการแก้ปัญหาที่ไม่ดี แสดงว่านักศึกษา มีการจัดการกับปัญหาได้ไม่ดี Gaier⁽⁷¹⁾ กล่าวว่าองค์ประกอบที่เพิ่มพูนความสามารถในการแก้ปัญหาคือการฝึกให้นักเรียนมีความคิดเชิงวิจารณ์เรียนรู้เกี่ยวกับมโนทัศน์หลายๆ สอดคล้องกับสิริอนุสรณ์ สุวี⁽⁷²⁾ พบว่า การเผชิญปัญหายังต้องอาศัยการรับรู้ความสามารถแห่งตนที่นำไปสู่การจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมตามแต่สถานการณ์ บุคคลที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการจัดการปัญหาได้ มักเลือกใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ปัญหา ในขณะที่บุคคลที่คิดว่าตนเองไม่สามารถจะจัดการกับปัญหาได้ มักใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งอารมณ์⁽⁴⁵⁾ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทักษะการแก้ปัญหา⁽⁷³⁾ ในแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไปบางคนเริ่มจากการลองผิดลองถูกไปเรื่อยๆ จนกว่าจะพบวิธีการที่ถูกต้อง⁽²³⁾ สมฤดี เขียวฉาย⁽²⁰⁾ พบว่าพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม ไม่สามารถเอาชนะต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ เมื่อสามารถที่จะแก้ไขปัญหา ก็มักจะแสดงออกในรูปแบบของพฤติกรรมทางลบ นอกจากนี้ความสามารถในการแก้ปัญหายังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เช่น การเลี้ยงดู ฐานะเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวอีกด้วย ซึ่งเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นตรงกับแนวคิดของ Lazarus & Folkman⁽⁴⁵⁾ ที่กล่าวว่าวิธีการเผชิญกับปัญหาของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป และจะประสบความสำเร็จในวิธีเผชิญปัญหามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ ความเชื่อทางบวกที่ประกอบด้วยทักษะทางสังคม การสนับสนุนทางสังคมและแหล่งทรัพยากรต่างๆ

พฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 92.82 (SD = 49.44) มีค่าสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวของสิริพัช ชำนาญ⁽⁵⁶⁾ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 87.09 (SD = 44.60) และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวของนิภาพรรณ ต่อชาว⁽²⁾ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 88.68 (SD = 49.70) แสดงถึงความมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ที่เคยมีการศึกษา นอกจากนี้ นพรทิพย์ ทองธานี⁽⁷⁴⁾ พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของวัยรุ่นประกอบด้วย ปัจจัยทาง

ครอบครัว เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวไม่ราบรื่น สร้างความรู้สึกในทางลบ ท้อแท้ ผิดหวังเป็นเหตุให้กลายเป็นเด็กเกเรได้ การเลี้ยงที่ผิดวิธีของครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงดู หรือการประพฤติปฏิบัติตัวของพ่อแม่ผู้ปกครอง ขาดความเอาใจใส่จากครอบครัว⁽⁵⁾ การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย⁽⁷⁵⁾ แบบใช้อำนาจ⁽⁶²⁾ จึงต้องใช้วิธีก้าวร้าวเพื่อดึงความสนใจจากบิดามารดา⁽⁷⁶⁾ เด็กที่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ จะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ หุนหันพลันแล่น⁽²⁾ ปัจจัยต่อมาคือปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เช่น การที่เด็กในวัยเจริญเติบโตได้พบประสบการณ์การถูกรุกรานทางกาย ทางวาจาทำให้เกิดกดดันภายในและได้ตอบกลับด้วยความรุนแรงการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิดีโอ⁽⁷⁷⁾ เมื่อครอบครัวไม่สมบูรณ์ ขาดผู้นำที่คอยให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนไม่รู้จักรู้จักเลือกสื่อต่างๆหรือไม่รู้จักรู้จักคิดวิเคราะห์ในการชมสื่อประเภทโทรทัศน์ นำมาสู่สาเหตุที่ทำให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าว⁽⁶²⁾ และปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านสังคมในโรงเรียนและสถานศึกษา เกิดความกดดันจากการที่ครูใช้อำนาจเกินเหตุกับเด็ก อาจเนื่องมาจากอารมณ์ของวัยรุ่นรุนแรงเต็มไปด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง ในบางครั้งจึงมีความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ อันจะเป็นแรงผลักดันในการกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม⁽⁷⁸⁾ และปัจจัยในสถานศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่งเพื่อน⁽⁷⁹⁾ ซึ่งตรงกับวิสิทธิ์ คลังสิน⁽⁸⁰⁾ ที่พบว่าสาเหตุพฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดจากการคบเพื่อน ได้แก่ ต้องการสร้างจุดเด่นใหม่ในหมู่เพื่อน ต้องการแก้แค้นแทนเพื่อน

2. สรุปผลการวิจัยข้อที่ 2 ระดับชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพทางครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้นปีที่ศึกษามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยระดับชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวสูงมากที่สุดซึ่งมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวเท่ากับ 130.71 แต่เนื่องจากจำนวนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีจำนวนประมาณ 7 คนซึ่งมีจำนวนน้อย ดังนั้นจึงไม่สามารถเป็นตัวแทนที่ดีได้

ส่วนสถานภาพทางครอบครัวมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่านักศึกษาที่บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกันตรงกับภควดี ปรีชาประพาฬวงศ์⁽⁷⁹⁾ ที่ศึกษาพบว่าเยาวชนที่มีสถานภาพอยู่ร่วมกันของครอบครัวต่างกันพบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวต่างกัน ในกลุ่มของนักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่ากลุ่มของนักศึกษาที่บิดาและมารดาไม่ได้อยู่ด้วยกันเช่นเดียวกัน ซึ่งการที่ได้อยู่ร่วมกันของ

บิดามารดา จะช่วยให้วัยรุ่นมีที่ปรึกษาที่ดีและอาจนำไปสู่การแก้ปัญหาและการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ เป็นสิ่งที่จำเป็นที่ช่วยป้องกันการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นได้ เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองที่อธิบายเหตุผลต่างๆ จะช่วยทำให้เด็กรู้จักเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเองได้และควรใช้เหตุผลสามารถแยกสิ่งที่ดีและไม่ดีได้อย่างถูกต้องเหมาะสม แต่ในปัจจุบันครอบครัวส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการแสวงหาทรัพย์สินของทางรูปธรรมมากกว่าความสำคัญ ทางจิตใจ ทำให้วัยรุ่นขาดความอบอุ่นในครอบครัว อีกทั้งยังต้องเผชิญกับความรุนแรงในครอบครัวที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ครอบครัวยุคใหม่ที่พ่อแม่ต้องอยู่ร่วมกัน แต่ยังมีความขัดแย้งกันมีการทะเลาะวิวาทตบตีกัน ยิ่งเพิ่มปัญหาในสภาพจิตใจของเด็กมากกว่าที่พ่อแม่จะแยกกันอยู่หรือหย่าขาดจากกัน⁽⁸⁴⁾ ทำให้เกิดการเลียนแบบ นำพฤติกรรมก้าวร้าวไปใช้ จึงสามารถสรุปให้เห็นได้ว่าระดับชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพทางครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว

3. สรุปผลการวิจัยข้อที่ 3 พบว่า

อัตรามโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยา มีความสัมพันธ์ด้านบวกกับการแก้ปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .493$) กล่าวคือบุคคลที่มีอัตรามโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยาสูงจะมีการแก้ปัญหาที่ดีซึ่งมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับรัตติ⁽⁸⁶⁾ ที่กล่าวว่า การที่บุคคลมีความรู้สึกด้านศีลธรรมจรรยาดี อย่างเหมาะสมกับวัย มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความพึงพอใจในตนเอง มีความรู้สึกต่อครอบครัวดี จะทำให้ได้รับการส่งเสริมประสบการณ์ในด้านดีส่งผลต่อการตัดสินใจ อัตรามโนทัศน์ด้านพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับการแก้ปัญหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือบุคคลที่มีอัตรามโนทัศน์ด้านพฤติกรรมสูงมีการแก้ปัญหาที่ดีซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ดังที่ Lazarus & Folkman⁽⁴⁵⁾ กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของบุคคลว่า ความเชื่อในทางบวกมีอิทธิพลต่อการรับรู้และประเมินเหตุการณ์ที่เข้ามากระทบการที่บุคคลมีความมั่นคงทางจิตใจ มีความเชื่อมั่นต่อความสามารถและศักยภาพของตนทำให้บุคคลมีความหวัง และสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ที่เลวร้ายได้อีก และ Kohlberg⁽⁸⁷⁾ สรุปว่า บุคคลจะทำการตัดสินใจใดๆ ย่อมเป็นไปตามเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจว่าเขาคิดว่าถูกต้องเหมาะสมแก่ตนเองในสถานการณ์นั้นๆ และการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์ด้านบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .493$) การแก้ปัญหากับพฤติกรรมก้าวร้าวมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์อย่างหนึ่งที่ติดตัวมากับทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเป็นความ

ต้องการของมนุษย์โดยธรรมชาติ ทำให้บุคคลเกิดความพร้อมในการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ถ้าบุคคลได้รับการฝึกการแก้ปัญหา ทางออกในการแก้ปัญหาหลายๆทางอย่างเหมาะสม ตัดสินใจเลือกทางในการแก้ปัญหาโดยพิจารณาว่าทางออกในการแก้ปัญหาในแต่ละทางนั้น ผลที่ตามมาดีและผลเสียมากน้อยเพียงใด และให้เลือกทางออกในการแก้ปัญหาที่ให้ผลดีมากที่สุด และผลทางลบน้อยที่สุดนั้น จะสามารถจัดการกับพฤติกรรมแสดงออกของตนเองได้ พฤติกรรมก้าวร้าว นั้นจะไม่แสดงออกมาตรงกับแสงทอง ไชยเมืองขึ้น⁽¹⁹⁾ พบว่าการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านแก้ปัญหาเท่านั้น มีความสัมพันธ์ด้านลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร⁽⁸⁵⁾ กล่าวว่าวัยรุ่นที่ไม่สามารถปรับตัวได้จะนำไปสู่ความคิด อารมณ์และพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือพฤติกรรมก้าวร้าวนั่นเอง จิตรลดา เสงทับทิม⁽¹⁸⁾ ที่สรุปไว้ว่าพนักงานที่ไม่สามารถจัดการปัญหาได้อย่างถูกต้อง ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะนำไปสู่อารมณ์ที่ส่งผลในแง่ลบและผลที่ตามมาคือพนักงานจะเกิดพฤติกรรมต่อต้าน สมฤดี เชี่ยวฉาย⁽²⁰⁾ พบว่าพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ไม่เหมาะสม มักแสดงออกในรูปของพฤติกรรมทางลบ จึงสามารถสรุปให้เห็นได้ว่าการแก้ปัญหากับพฤติกรรมก้าวร้าวมีความสัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหา ดังนั้นน่าจะช่วยให้ทางมหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ฝึกนักศึกษาใช้พฤติกรรมการแก้ปัญหามากขึ้น เช่น ในหน่วยงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน อาจมีคำแนะนำโดยให้นักศึกษาได้มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน หรือแม้แต่ปัญหาส่วนตัว ว่าเป็นประโยชน์และมีผลต่อนักศึกษาเพื่อช่วยให้นักศึกษาฝึกทักษะและสามารถเผชิญปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้ หรือมีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาและสามารถมองในทางที่เป็นแง่บวก จนเป็นแนวทางในการจัดการกับปัญหาของตนได้ เพื่อเป็นการลดการแสดงออกของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการวิจัยในลักษณะที่เป็นการทดลอง หรือเป็นกรณีเฉพาะ เช่น ในนักศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวมาก เพื่อดูอัตโนมัติ การแก้ปัญหา และพฤติกรรมก้าวร้าว ว่ามีผลแตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้หรือไม่

รายการอ้างอิง

- (1) สุขภาพจิต, กรม. กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือคลายเครียด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2542.
- (2) นิภาพรรณ ต่อชาว. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดเชียงใหม่, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- (3) ทิพย์วัลย์ สุทิน. การลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่นโดยรูปแบบการปรับพฤติกรรมด้วยปัญญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- (4) หรรษา แก้วพูลปกรณ์. ผลของการฝึกควบคุมความโกรธและทักษะทางสังคมที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- (5) วิมล สุวรรณมณี. การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นกลุ่มและนักเรียนอาชีวศึกษาทั่วไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2527.
- (6) รุ่งฤดี แก้วคง. พฤติกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.
- (7) กาญจนา เกิดมี. พฤติกรรมก้าวร้าว : สังคมหรือตัวเองกำหนด. [ออนไลน์]. 2547. แหล่งที่มา: http://www.dmh.go.th/sty_libnews/news/view.asp?id=45010 [15 ตุลาคม 2555]
- (8) Samenew S. Inside the criminal mind. [Online]. 1984. Available from : http://www.geocities.com/lycium7/the_criminal_mind [2011]

- (9) Bandura A. Aggression: A Social learning analysis. Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1973.
- (10) Bandura A. Social learning analysis of aggression. In E. Ribesynes & A. Bandura (Eds.). Analysis of Delinquency and Aggression. Hillsdale, NJ: Earlbaum, 1976.
- (11) Rogers, C. Client centered therapy. New York: Houghton Mifflin, 1951
- (12) Monart, & Lazarus, C. A social support measure: PRQ 85. Nursing Reserch, 1978;36(5): 273-7.
- (13) Boyle BP, Coombs RH. Personality profile related to emotional stress in the initial year of medical training. Med Educ 1971; 46: 882-7.
- (14) สานิต รัตต์ัญญู. การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามการรับรู้ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก้าวร้าวในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533.
- (15) สรรสุดา มีชั้นช่วง. ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544
- (16) สุมิตรา นิธิสินประเสริฐ. ปัจจัยด้านสุขภาพจิตกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
- (17) เสาวนีย์ บุญสูง. การเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

- (18) จิตรลดา เฮงทับทิม. ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดในงาน กลยุทธ์การจัดการความเครียด และพฤติกรรมต่อต้านการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) ในจังหวัด เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.
- (19) แสงทอง ไชยเมืองชื่น. การทำหน้าที่ของครอบครัวและพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กวัยรุ่นในจังหวัด ลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548
- (20) สมฤดี เขียวฉาย. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ MBTI พฤติกรรมการเผชิญปัญหา และอัตราการขาดงานของพนักงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- (21) อุษณีย์ โพธิสุข, สุเมตตา คงสง, จิรพงษ์ ช่างเพชร, สมยศ ชมพูนุแสงและอุษณีย์ บุรณะเชษฐกุล. การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทักษะการคิดระดับสูง. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี, 2544.
- (22) ศิราณี พงศ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- (23) สิริกุล จุลศรี. การศึกษารูปแบบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาแพทย์ปีที่4 ของคณะ แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาคลินิก ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
- (24) Berndt, T. J. Child development. Orlando, FL: Holt, Rinehart and Winston. 1992.

- (25) กาญจนา ภูยาธร. การศึกษาอัตมโนทัศน์ของสมาชิกชุมชนบำบัดระยะติดตามหลังการรักษา: ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ชุมชนบำบัดธัญญารักษ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- (26) สำเนาวิ เรื่องยศ. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคมกับสุขภาพจิตผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.
- (27) พรรณวิภา ถาวรประเสริฐ. ผลของการใช้กลุ่มบำบัดแบบประคับประคองที่มีต่ออัตมโนทัศน์และการติดยาเสพติดซ้ำของผู้ป่วยที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลธัญญารักษ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- (28) Fitts, N. H. The Self Concept and Behavior: Overview and Supplement. Los Angeles: Western Psychological Service, 1972.
- (29) สุวิมล จอดพิมาย. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายใน ภายนอกอัตมโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- (30) ชลันดา สาสนทาญาติ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การสนับสนุนทางสังคม การบรรลุลงานตามขั้นพัฒนาการ และพฤติกรรมพลเมืองดีของวัยรุ่นในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- (31) Hurlock, E.B. Child Development. 4th ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1964
- (32) ทศนา แหมมณี. ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- (33) Zimbardo, P.G.& Gerrig G. Psychology and Life. New York: HarperCollins, 1996

- (34) Rogers, C.R. Client-Centered Therapy: Its Current Practice, Implications, and Theory. Boston: Houghton Mifflin. 1951.
- (35) สมศรี ชัดวิวัฒนา. การสร้างแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการวัดผลและวิจัย การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2534.
- (36) Stuart, G.W., & Sundeen, S.J. Principle and Practice of Psychiatric Nursing. St. Louis: C.V. Mosby, 1983
- (37) Slavin, Robert E. Educational Psychology. 4 th ed. New York: Allyn and Bacon, 1994
- (38) สุรางค์ ไคว่ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- (39) James, W. The principles of psychology. Cambridge: Harvard University Press, 1980
- (40) Erikson, E.H. Childhood and Society. New York: Morton, 1975
- (41) Rogers, C. A theory of therapy, personality relationships as developed in the client-centered framework. In (Ed.) S. Koch. Psychology: A study of a science. Vol. 3: Formulations of the person and the social context.. New York: McGraw Hill, 1959.
- (42) อ่ำไพ ศิริพิพัฒน์. ความนึกคิดเกี่ยวกับตน. วารสารครุศาสตร์. 2515; 2: 91-101
- (43) นรัญญา ศรีบูรพา. ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมการจัดการปัญหา และความเครียดของเจ้าหน้าที่ ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548
- (44) Janice M. B. Stressful Life Events and Coping Methods in Mental-Illness and Wellness Behaviors. Nursing Reseach 26 (March-April 1977) : 136-141.
- (45) Lazarus RS. , Folkman S. Stress, Appraisal and Coping. New York : Springer, 1984.

- (46) จาริรัตน์ หอมสนั่น. การแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวโดยใช้การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม แบบกลุ่ม: กรณีศึกษาเยาวชนกระทำผิดหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- (47) สุธีรา จำเริญม. การศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.
- (48) สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2536.
- (49) อรณลิน ไชยวสุ. พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่อ่านหนังสือการ์ตูนและเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่มีเนื้อหารุนแรง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- (50) แสงสุรีย์ สำอางกุล. จิตวิทยาบุคลิกภาพ สหสวรรค์ เล่ม 3. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539
- (51) Berkowitz B, A. Aggression: A Social learning analysis. Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1973.
- (52) เทิดศักดิ์ เดชคง. ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษายุคใหม่.วารสารวิชาการ.2,1(2542): 62-5.
- (53) Bandura, A. Social Foundations Thought and Action: a Social Cognitive Theory. New Jersey: Prentice-Hall, 1986
- (54) สมโภช เอี่ยมสุภาษิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับปรุงพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543
- (55) Buss, A. H. Aggression, anger, and hostility: The psychology of aggression. New York: John Wiley & Sons, Inc, 1961.
- (56) สิริพัช ชำนาญ. อัตมโนทัศน์ การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

- (57) สถาพร ทิวทอง. อัตมโนทัศน์กับการใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- (58) เพ็ญประภา ปริญาพล. ความสัมพันธ์ระหว่างความยืดหยุ่นและทนทาน การรับรู้ประสบการณ์ชีวิต กลวิธีการเผชิญปัญหา กับสุขภาพจิตของนักศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546
- (59) วราภรณ์ รัตนวิศิษฐ์กุล. ความหวังและกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545
- (60) นิตยา พลศักดิ์. การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการแนะแนวและให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550
- (61) สุพัทธรา พันธวร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2546
- (62) ปาลิตา ปัสสาสิงห์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต5. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิธีวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551.
- (63) ภัควดี ปรีชาประพาฬวงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัวให้เห็นคุณค่าในตนเองวิธีการเผชิญปัญหาและพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต3 จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550
- (64) Coopersmith, S. The Antecedents of Self – Esteem. San Francisco : Freeman, 1967.

- (65) สุสัณหา ยิ้มแย้ม, กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล. การศึกษาเกณฑ์ปกติเกี่ยวกับอัตรามโนทัศน์ของคนไทย
รายงานการวิจัย. เชียงใหม่: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และ
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
- (66) รัตนา ไกรสีหนาท. การศึกษาเปรียบเทียบอัตรามโนทัศน์ สุขภาพจิต และความพึงพอใจในงานของ
พยาบาลวิชาชีพกับพยาบาลเทคนิค. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยา
พัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533.
- (67) Heppner PP. The problem solving inventory (PSI): Manual. Palo Alto. CA: Consulting
Psychologists, 1988.
- (68) Varvel SJ. Gender role conflict, Problem-Solving appraisal and the psychological
functioning of firefighters.[dissertation]. Missouri: Northwest Missouri State
University, 2009.
- (69) Salami SO, Aremu AO. Relationship between problem-solving ability and study behavior
among school-going adolescents in southwestern Nigeria. Department of
Guidance&Counselling, Nigeria: University of Ibadan, 2002
- (70) Macnair RR, Elliott TR. Self-Perceived Problem-Solving Ability, Stress Appraisal and
Coping over Time. Journal of research in personality 1992; 26: 150-164.
- (71) Gaier EL. The Role of Knowledge in Problem-Solving. Progressive Education. 19531.
- (72) สิริอณัฐพร สุวี. ความสามารถในการพยากรณ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเองและการ
ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมและการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- (73) จุฑามาศ พิบูลลาลักษณ์. การมองในแง่ดีปะพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของพนักงานในโรงงาน
อุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.

- (74) พรทิพย์ ทองธานี. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสวนอนันต์ในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2550.
- (75) ทรงศักดิ์ เนียมเปีย. แนวการปรับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนวังน้ำคู้ศึกษา
จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒน
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2551.
- (76) ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน. นักเรียนอันธพาล ปัญหาสังคมที่ต้องรีบแก้ไข. เดลินิวส์. (17 มกราคม 2547)
ข่าวลึกข่าวลับ : หน้าพิเศษ
- (77) รัตนา ตาบัง. ผลของโปรแกรมการกำกับตนเองต่อการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการควบคุม
พฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพจิตและ
การพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
- (78) ศรีเรื่อน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2540.
- (79) ภักดี ปรีชาประพาฬวงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัว การเห็นคุณค่า
ในตัวเอง วิธีการเผชิญปัญหา และพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนชายในศูนย์ฝึกและอบรม
เด็กและเยาวชนในเขต3 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.
- (80) วิสิทธิ์ คลังสิน. การศึกษาด้านเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาอาชีวศึกษาประเภทช่าง
อุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง, 2539.

- (81) นพดล สุวิมล. ความคิดเห็นของนักศึกษาอาชีวศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของวัยรุ่นไทย.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2552.
- (82) ทะนงค์ สุขเกษม. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การปฏิบัติตัวของเพื่อนและสื่อกับ
 พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
 สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- (83) Bandura A. The Role of Modeling Processes in Personality Development. The Young
 Child :Review Research 1967 Feb; 13(1) : 203
- (84) สุชา จันทรเอม. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2541
- (85) ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- (86) รัตติ ทองดี. ความสามารถในการพยากรณ์ของการปฏิบัติหน้าที่ของครอบครัวและอัตมโนทัศน์
 กับพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนลำปางกัลยาณี จังหวัด
 ลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
- (87) Kohlberg L. Moral Stage and Moralization The Cognitive Development Approach in
 Lihona. Moral Development and Behavior :Theory Research and Social Issues.
 New York: Rinehart and Winston. 1976.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

เรียน ผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่าน

ท่านเป็นผู้ที่ได้รับการเชิญให้เข้าร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยอ้อม โนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรม ก่อนที่ท่านจะตกลง เพื่อเข้าร่วมในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว ขอเรียนให้ท่านทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาอ้อม โนทัศน์ การแก้ปัญหาและพฤติกรรม โดยคาดว่าจะมีผู้เข้าร่วมศึกษาประมาณ 295 คน หากท่านตัดสินใจให้ความยินยอมเข้าร่วมในการวิจัย ท่านไม่ต้องลงนามเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้วิจัยจะขอให้ท่านตอบแบบสอบถาม ดังนี้

วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยส่วนแรกจะประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ซึ่งในส่วนแรกผู้วิจัยคาดว่าจะใช้เวลาในการทำประมาณ 5 นาที สำหรับส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดอ้อม โนทัศน์จำนวน 100 ข้อ คาดว่าจะใช้เวลาในการทำประมาณ 30 นาที สำหรับส่วนที่ 3 เป็นแบบประเมินการแก้ปัญหาจำนวน 35 ข้อ คาดว่าจะใช้เวลาในการทำประมาณ 10-15 นาที และสำหรับส่วนที่ 4 เป็นแบบวัดพฤติกรรมจำนวน 58 ข้อ คาดว่าจะใช้เวลาในการทำประมาณ 15-20 นาที

ประโยชน์ที่อาจได้รับ ท่านจะไม่ได้รับประโยชน์ใดๆจากการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ แต่ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางแก้ไขและป้องกันความรุนแรงของนักศึกษาต่อไป แต่ผู้วิจัยจะมีของขวัญเพื่อชดเชยค่าเสียเวลาแก่ท่าน

ความเสี่ยงที่ท่านอาจจะได้รับ คือท่านอาจเสียเวลาหรือไม่สะดวกในการเข้าร่วมโครงการวิจัย

ข้อปฏิบัติของท่านขณะเข้าร่วมโครงการ

- ขอให้ท่านปฏิบัติดังนี้ - ขอให้ท่านให้ข้อมูลของท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน แก่ผู้วิจัยด้วยความสัตย์จริง
- ท่านมีสิทธิ์ไม่ตอบในข้อที่ไม่ต้องการตอบ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

การเข้าร่วมและการสิ้นสุดในโครงการวิจัย การเข้าร่วมโครงการครั้งนี้เป็นไปโดยสมัครใจ หากท่านไม่สมัครใจ จะเข้าร่วมการศึกษาแล้ว ท่านสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลาจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อตัวท่านหรือสถานศึกษาของท่าน

การปกป้องรักษาข้อมูลความลับของอาสาสมัคร ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปการสรุปผลเท่านั้น

--ขอให้ท่านนำแบบสอบถามที่ท่านตอบไปใส่ลงในกล่องที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้--

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามชุดนี้มี 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบวัดทัศนคติ

ส่วนที่ 3 แบบประเมินการแก้ปัญหา

ส่วนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : ให้ท่านเติมข้อความหรือทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. ปัจจุบันอายุ ..... ปี
3. ระดับชั้นปีที่ศึกษา.....
4. สาขาวิชา.....
5. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับในแต่ละเดือน.....บาท
6. ผลการเรียน (GPA) ของท่านในภาคเรียนที่ผ่านมา.....
7. สถานภาพทางครอบครัว

☐ บิดา มารดาอยู่ด้วยกัน	☐ บิดา มารดาหย่าร้างกัน
☐ บิดา มารดา แยกกันอยู่	☐ บิดา และ/หรือมารดา ถึงแก่กรรม
8. ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่กับใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บิดา	☐ มารดา
☐ ญาติพี่น้อง	☐ เพื่อน
☐ อื่นๆ (ระบุ).....	

ส่วนที่ 2 แบบวัดอัตมโนทัศน์เทนเนสซี (Tennessee Self Concept Scale)

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามที่ท่านเห็นว่าตัวเองเป็นอย่างไร หรือให้ความคิดว่าท่านกำลังบรรยายหรือพรรณนาถึงตัวเองให้ตัวเองฟัง ขอให้ท่านทำทุกข้อ ให้ท่านอ่านแต่ละประโยคอย่างรอบคอบ

(วงกลมหนึ่งคำตอบในแต่ละบรรทัด)

ข้อที่	ข้อความ	ไม่ถูก ทั้งหมด	ไม่ถูกเป็น ส่วนใหญ่	ถูกบ้าง ผิดบ้าง	ถูกเป็น ส่วนใหญ่	ถูก หมด
1.	ฉันมีร่างกายแข็งแรง	1	2	3	4	5
2.	ฉันชอบให้ตัวเองมองคู่มือ และสะอาดตลอดเวลา	1	2	3	4	5
3.	ฉันเป็นคนมีเสน่ห์หน้าสนใจ	1	2	3	4	5
4.	ฉันเจ็บนั้นปวดนี้อยู่ตลอดเวลา	1	2	3	4	5
5.	ฉันคิดว่าฉันเป็นคนสะเพร่า	1	2	3	4	5
6.	ฉันป่วยตลอดเวลา	1	2	3	4	5
7.	ฉันไม่อ้วนหรือผอมจนเกินไป	1	2	3	4	5
8.	ฉันไม่สูงหรือเตี้ยจนเกินไป	1	2	3	4	5
9.	ฉันพอใจในรูปร่างลักษณะของ ฉันดังที่เป็นอยู่	1	2	3	4	5
10.	ฉันไม่รู้สึกสบายเท่าที่ควร	1	2	3	4	5
11.	ฉันอยากเปลี่ยนแปลงบางส่วนของร่างกายของฉัน	1	2	3	4	5
12.	ฉันควรเป็นที่สนใจของเพศตรงข้ามมากกว่านี้	1	2	3	4	5
13.	ฉันดูแลสุขภาพของฉันเป็นอย่างดี	1	2	3	4	5
14.	ฉันรู้สึกสบายดีเป็นส่วนมาก	1	2	3	4	5
15.	ฉันพยายามวางตัว ตลอดจนรักษาบุคลิกภาพ นำคู่มือเสมอ	1	2	3	4	5
16.	ถ้าฉันถูกกล่าวหาว่าผิด แต่ฉันคิดว่าฉัน ไม่ผิด ฉันจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้โดยเข้าไปต่อว่าเขา	1	2	3	4	5
17.	บ่อยครั้งที่ฉันข่มขำ	1	2	3	4	5
18.	ฉันนอนไม่ค่อยหลับ	1	2	3	4	5
19.	ฉันเป็นคนที่ดีคนหนึ่ง	1	2	3	4	5
20.	ฉันเป็นคนที่ดีมีศีลธรรมในศาสนา	1	2	3	4	5
21.	ฉันเป็นคนซื่อสัตย์	1	2	3	4	5
22.	ฉันเป็นคนล้มเหลวทางศีลธรรมจรรยา	1	2	3	4	5
23.	ฉันเป็นคนเลว	1	2	3	4	5
24.	ฉันเป็นคนไม่ค่อยมีศีลธรรม	1	2	3	4	5
25.	ฉันรู้สึกว่าฉันเป็นคนมีศีลธรรมพอควร	1	2	3	4	5
26.	ฉันเคร่งในศาสนาเมื่อฉันต้องการ	1	2	3	4	5
27.	ฉันพอใจในการบำเพ็ญดีทางศาสนาหรือตาม ศรัทธาของฉัน	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ไม่ถูก ทั้งหมด	ไม่ถูกเป็น ส่วนใหญ่	ถูกบ้าง ผิดบ้าง	ถูกเป็น ส่วนใหญ่	ถูก หมด
28.	ฉันอยากให้ฉันเป็นคนที่ไม่เชื่อใจมากกว่านี้	1	2	3	4	5
29.	ฉันควรจะไปวัดหรือโบสถ์ให้มากกว่านี้	1	2	3	4	5
30.	ฉันไม่ควรพูดปดให้มากขนาดนี้ (หมายความว่า ฉันพูดปดอยู่เสมอ)	1	2	3	4	5
31.	ฉันปฏิบัติตัวตามหลักศาสนาอยู่เป็นประจำ	1	2	3	4	5
32.	ฉันทำแต่สิ่งที่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	1	2	3	4	5
33.	ฉันพยายามแก้ไขเมื่อรู้ว่าฉันกำลังทำสิ่งไม่ดี	1	2	3	4	5
34.	บางครั้งฉันใช้วิธีการที่ไม่ถูกต้องเพื่อ ความก้าวหน้า	1	2	3	4	5
35.	บางครั้งฉันก็ทำสิ่งที่เลวมาก	1	2	3	4	5
36.	ในการทำสิ่งที่ถูกต้องนั้น ฉันทำได้ยาก	1	2	3	4	5
37.	ฉันเป็นคนร่าเริง	1	2	3	4	5
38.	ฉันสามารถควบคุมตัวเองได้ดีมาก	1	2	3	4	5
39.	ฉันเป็นคนใจเย็นและไม่พิถีพิถัน	1	2	3	4	5
40.	ฉันเป็นคนที่มีแต่ความเกลียดชังผู้อื่น	1	2	3	4	5
41.	ฉันรู้สึกเป็นคนไม่มีค่า	1	2	3	4	5
42.	ฉันกำลังจะเสียดสี	1	2	3	4	5
43.	ฉันพอใจในตัวฉันดังที่เป็นอยู่	1	2	3	4	5
44.	ฉันเก่งเท่าที่ข้าพเจ้าอยากจะเก่ง	1	2	3	4	5
45.	ฉันเป็นคนน่ารักพอควร	1	2	3	4	5
46.	ฉันไม่ได้เป็นดังที่ฉันอยากเป็น	1	2	3	4	5
47.	ฉันเกลียดตัวเอง	1	2	3	4	5
48.	ฉันอยากเป็นคนที่ไม่ยอมแพ้ง่ายๆ	1	2	3	4	5
49.	ฉันสามารถดูแลตัวเองได้เสมอ ไม่ว่าจะอยู่ใน สถานการณ์ใดๆ ก็ตาม	1	2	3	4	5
50.	ฉันแก้ปัญหาต่างๆ ของฉันได้โดยง่าย	1	2	3	4	5
51.	ฉันยอมรับฟังคำติเตียนได้โดยไม่โกรธ	1	2	3	4	5
52.	ฉันเปลี่ยนใจบ่อยๆ	1	2	3	4	5
53.	ฉันมักจะทำอะไรโดยไม่คิดเสียก่อน	1	2	3	4	5
54.	ฉันพยายามหนีปัญหาต่างๆ ที่เป็นของฉัน	1	2	3	4	5
55.	ฉันมีครอบครัวที่พร้อมจะช่วยเหลือ ฉันเสมอไม่ว่าฉันจะมีปัญหาอะไร	1	2	3	4	5
56.	ฉันเป็นคนสำคัญของเพื่อนๆ และครอบครัวของฉัน	1	2	3	4	5
57.	ฉันเป็นสมาชิกของครอบครัวที่มีความสุข	1	2	3	4	5
58.	ฉันเป็นคนที่ถูกตีที่น้องไม่รัก	1	2	3	4	5

ข้อที่	ข้อความ	ไม่ถูก ทั้งหมด	ไม่ถูกเป็น ส่วนใหญ่	ถูกบ้าง ผิดบ้าง	ถูกเป็น ส่วนใหญ่	ถูก หมด
92.	นานๆ ครั้ง ข้าพเจ้าจะนึกถึงสิ่งที่ไม่ดีที่ควร จะพูดถึง	1	2	3	4	5
93.	ฉันโกรธเป็นบางครั้ง	1	2	3	4	5
94.	บางครั้งเมื่อรู้สึกไม่สบาย ฉันออกจะฉุนเฉียว หรือหงุดหงิด	1	2	3	4	5
95.	ฉันไม่ชอบทุกคนที่ฉันรู้จัก	1	2	3	4	5
96.	ฉันนินทาบ้างเป็นครั้งคราว	1	2	3	4	5
97.	นานๆ ครั้ง ฉันก็เข้าไปเรื่องลามก	1	2	3	4	5
98.	บางครั้งฉันอยากค่าแพทย์ค่าฟ้าดิน	1	2	3	4	5
99.	ในการละเล่นฉันอยากชนะมากกว่าแพ้	1	2	3	4	5
100.	นานๆ ครั้ง ฉันก็ผัดวันประกันพรุ่ง	1	2	3	4	5

ส่วนที่ 3 แบบประเมินการแก้ปัญหา (Problem-Solving Inventory)

โปรดตอบทุกคำถาม โดยให้คะแนนความเห็นของท่านในข้อคำถามแต่ละข้อ

(วงกลมหนึ่งคำตอบในแต่ละบรรทัด)

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เห็นด้วย บ้าง	ไม่เห็น ด้วย บางส่วน	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	เมื่อฉันแก้ปัญหาไม่สำเร็จ ฉันไม่เคยพิจารณาว่าทำไมวิธีการที่ใช้จึงล้มเหลว	1	2	3	4	5	6
2.	เมื่อฉันต้องเผชิญกับปัญหาที่ซับซ้อน ฉันไม่เคยเบื่อก่อนที่จะหาวิธีการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อฉันจะเข้าใจว่าปัญหาที่แท้จริงคืออะไร	1	2	3	4	5	6
3.	เมื่อฉันล้มเหลวในการแก้ปัญหาในครั้งแรก ฉันรู้สึกไม่มั่นใจว่าจะจัดการปัญหาได้	1	2	3	4	5	6
4.	เมื่อฉันจัดการปัญหาได้ ฉันไม่เคยคิดทบทวนว่าส่วนใดที่ฉันทำผิดพลาดหรือส่วนไหนที่ฉันทำถูกต้อง	1	2	3	4	5	6
5.	ฉันมีความสามารถในการคิดริเริ่มหาทางออกใหม่ๆที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา	1	2	3	4	5	6
6.	หลังจากแก้ปัญหาผ่านพ้นไปแล้ว ฉันจะใช้เวลาในการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่ฉันคาดหวัง	1	2	3	4	5	6
7.	เมื่อฉันมีปัญหา ฉันจะพยายามคิดหาทางออกหลายๆทางจนสุดความสามารถ	1	2	3	4	5	6
8.	เมื่อเผชิญกับปัญหา ฉันจะคิดทบทวนถึงความรู้สึของตัวเองเพื่อทำความเข้าใจว่าอะไรกำลังเกิดขึ้น	1	2	3	4	5	6
9.	เมื่อสับสนกับปัญหา ฉันไม่พยายามทำความเข้าใจกับความรู้สึหรือความคิดของตัวเองให้ชัดเจนมากขึ้น	1	2	3	4	5	6
10.	ฉันมีความสามารถในการแก้ปัญหา แม้ว่าในช่วงต้นฉันจะมองไม่เห็นทางออก ก็ตาม	1	2	3	4	5	6
11.	ปัญหาส่วนใหญ่ที่ฉันประสบ ล้วนแต่ซับซ้อนเกินความสามารถของฉันที่จะแก้ไข	1	2	3	4	5	6
12.	ฉันไม่เสียใจกับสิ่งที่ฉันตัดสินใจทำ	1	2	3	4	5	6
13.	เมื่อเผชิญกับปัญหา ฉันมักจะใช้วิธีแก้ปัญหาวิธีแรกสุดที่ฉันคิดออก	1	2	3	4	5	6

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เห็นด้วย บ้าง	ไม่เห็น ด้วย บางส่วน	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
14.	บางครั้งฉันจะจมอยู่กับการแก้ปัญหา ทั้งๆที่หาทางออกไม่ได้	1	2	3	4	5	6
15.	เมื่อตัดสินใจแก้ปัญหา ฉันไม่เคยเสียเวลากับการทบทวนหาทางออกแบบอื่นที่อาจเป็นไปได้	1	2	3	4	5	6
16.	เมื่อเกิดปัญหา ฉันจะใช้เวลาคิดกับมันก่อนจะตัดสินใจทำอะไรต่อไป	1	2	3	4	5	6
17.	โดยทั่วไปแล้ว ฉันจะใช้วิธีที่ฉันคิดออกเป็นวิธีแรก	1	2	3	4	5	6
18.	ในการตัดสินใจลงมือกระทำ ฉันจะคิดเปรียบเทียบผลลัพธ์ของแต่ละวิธีในการแก้ปัญหา	1	2	3	4	5	6
19.	เมื่อฉันวางแผนแก้ปัญหา ฉันค่อนข้างมั่นใจว่าฉันสามารถทำตามที่คิดได้	1	2	3	4	5	6
20.	ฉันพยายามคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นหากทำตามแผนที่วางไว้	1	2	3	4	5	6
21.	เมื่อฉันพยายามหาวิธีการหลายๆแบบในการแก้ปัญหา ฉันมักจะคิดได้เพียงไม่กี่วิธี	1	2	3	4	5	6
22.	เวลาคิดหาทางแก้ปัญหา วิธีหนึ่งที่ฉันมักจะใช้คือ คิดทบทวนถึงปัญหาลักษณะคล้ายๆกับที่ฉันเคยทำ	1	2	3	4	5	6
23.	หากฉันมีเวลา และใช้ความพยายามมากพอ ฉันเชื่อว่าฉันสามารถแก้ปัญหาได้ เป็นส่วนใหญ่	1	2	3	4	5	6
24.	เมื่ออยู่ในสถานการณ์ใหม่ ฉันมั่นใจว่าสามารถจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น	1	2	3	4	5	6
25.	แม้ว่าฉันจะใช้ความพยายามอย่างมาก ในบางครั้งฉันยังรู้สึกเหมือนว่ากำลังอยู่ในความมืดและไม่เข้าใจปัญหาที่แท้จริง	1	2	3	4	5	6
26.	ฉันทำอะไรแบบรีบร้อน และมักนึกเสียใจภายหลัง	1	2	3	4	5	6
27.	ฉันมั่นใจที่จะแก้ปัญหาใหม่ๆที่เกิดขึ้นใหม่	1	2	3	4	5	6
28.	ฉันมีวิธีการที่เป็นระบบการเปรียบเทียบทางเลือกต่างๆในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ	1	2	3	4	5	6

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เห็นด้วย บ้าง	ไม่เห็น ด้วย บางส่วน	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
29.	เมื่อฉันพยายามคิดหาทางแก้ปัญหา ฉันไม่พยายามรวบรวมความเห็นหลายๆแบบเข้าด้วยกัน	1	2	3	4	5	6
30.	เมื่อประสบกับปัญหา ฉันไม่ค่อยจะพิจารณาถึงปัจจัยภายนอกที่อาจมีผลกระทบ	1	2	3	4	5	6
31.	เมื่อเกิดปัญหาขึ้น สิ่งที่ทำเป็นอย่างแรกคือสำรวจสถานการณ์ขณะนั้น และรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ	1	2	3	4	5	6
32.	บางครั้งอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทำให้ฉันไม่สามารถคิดถึงทางออกหลายๆทางที่เป็นไปได้	1	2	3	4	5	6
33.	หลังจากตัดสินใจแก้ปัญหาไปแล้ว ผลที่เกิดขึ้นมักจะตรงกับที่ฉันคาดการณ์ไว้	1	2	3	4	5	6
34.	เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ฉันไม่แน่ใจว่าฉันจะจัดการกับมันได้	1	2	3	4	5	6
35.	เมื่อฉันตระหนักว่าปัญหาเกิดขึ้น สิ่งแรกที่ฉันทำคือ พยายามหาว่าปัญหาที่แท้จริงอยู่ตรงไหน	1	2	3	4	5	6

ส่วนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรม

คำชี้แจง ให้ท่าน โปรดตอบทุกคำถาม โดยให้คะแนนความเห็นของท่านที่ตรงกับกรกระทำ หรือความรู้สึกของท่านมากที่สุด

(วงกลมหนึ่งคำตอบในแต่ละบรรทัด)

ข้อที่	ข้อความ	ไม่ทำเลย	นานๆ ครั้ง	ทำค่อนข้างบ่อย	ทำบ่อยๆ	ทำเป็นประจำ
1	เมื่อมีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อนฉันมักจะโต้เถียงเพื่อเอาชนะ	0	1	2	3	4
2	ถ้าครูหรือผู้ใหญ่สั่งให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะขัดขืนไม่ทำตาม	0	1	2	3	4
3	เมื่อเพื่อนดักเตือนในเรื่องส่วนตัว ฉันจะไม่พอใจ และพูดว่าไม่ต้องมายุ่ง เรื่องส่วนตัวของฉัน	0	1	2	3	4
4	ถ้าฉันไม่พอใจเพื่อนหรือผู้อื่น ฉันจะพูดประชดเพื่อให้เขารู้สึกตัว	0	1	2	3	4
5	ฉันเคยทำเสียงดังรบกวนขณะครูสอน	0	1	2	3	4
6	เมื่อมีใครห้ามฉันไม่ให้ทำบางสิ่งแต่ฉันทำในสิ่งนั้น ฉันจะพูดย้อนว่าเขา	0	1	2	3	4
7	เมื่อฉันทำผิดและไม่อยากให้ผู้อื่นรู้ ฉันจะพูดโกหก	0	1	2	3	4
8	ฉันจะพูดจาเย้ยผู้ที่เคยตำหนิความผิดพลาดของฉัน เมื่อเขาทำผิด พลาดบ้าง	0	1	2	3	4
9	ฉันมักล้อชื่อพ่อแม่เพื่อนเพราะสนุกดี	0	1	2	3	4
10	บางครั้งฉันจะพูดจาขี้วุ่นให้เพื่อนโกรธเพราะสนุกดี	0	1	2	3	4
11	ถ้าใครแกล้งฉัน ฉันจะพูดไม่ดีกับเขาเพราะไม่พอใจ	0	1	2	3	4
12	ถ้าสิ่งของของฉันถูกทำให้เสียหายโดยรู้ว่าใครทำ ฉันจะพูดสาปแช่งคนที่ทำ	0	1	2	3	4
13	หากฉันรู้ว่าคนอื่นแอบไปนินทา ฉันจะพูดไม่ดีกับเขา	0	1	2	3	4
14	เมื่อเพื่อนทำให้ฉันโกรธ บางครั้งฉันเคยพูดขมขู่เพื่อน	0	1	2	3	4
15	บางครั้งฉันจะพูดคำหยาบ หรือคำ เมื่อฉันไม่พอใจใคร	0	1	2	3	4
16	ถ้าฉันถูกกล่าวหาว่าผิด แต่ฉันคิดว่าฉันไม่ผิด ฉันจะแสดงพฤติกรรมโต้ตอบโดยเข้าไปต่อว่าเขา	0	1	2	3	4
17	ถ้าฉันไม่ชอบเพื่อนคนไหน ฉันจะพูดจาสบประมาทให้เขาเจ็บใจในบางครั้ง	0	1	2	3	4
18	ฉันมักจะตั้งฉายาให้เพื่อนที่มีปมด้อยในเรื่องต่างๆ	0	1	2	3	4
19	ถ้าใครทำให้ฉันอับอายหรือโกรธแค้น ฉันจะพูดให้เขาอับอายเป็นการแก้แค้น	0	1	2	3	4
20	ถ้าฉันถูกผู้ใหญ่ลงโทษ โดยที่คิดว่าฉันไม่ผิด บางครั้งฉันจะโต้เถียง	0	1	2	3	4
21	ฉันจะพูดวิจารณ์เพื่อนตรงๆ เมื่อเขาทำอะไรไม่ถูกใจฉัน	0	1	2	3	4

ข้อที่	ข้อความ	ไม่ทำ เลย	นานๆ ครั้ง	ทำก่อน ข้างบ่อย	ทำ บ่อยๆ	ทำเป็น ประจำ
22	ถ้าคนอื่นมาพูดไม่ดีกับฉัน ฉันจะพูดไม่ดีกับเขากลับไปทันที	0	1	2	3	4
23	บางครั้งฉันคิดว่าผู้ที่กล่าวหาฉัน	0	1	2	3	4
24	ฉันมักพูดคำหยาบเพื่อระบายเมื่อเกิดความไม่พอใจ	0	1	2	3	4
25	ฉันเคยทำท่าทางล้อเลียนข้อบกพร่องของเพื่อนเพื่อขำให้เขาโกรธ	0	1	2	3	4
26	บางครั้งฉันแสดงให้คนที่ฉันไม่พอใจรู้ว่าฉันไม่พอใจเขา โดยกระแทกของให้เสียงดังต่อหน้าเขา	0	1	2	3	4
27	ถ้าเพื่อนแกล้งขวางทางเดิน ฉันจะผลักให้เพื่อนพ้นทางเดิน	0	1	2	3	4
28	ฉันจะขว้างของที่อยู่ในมือใส่คนที่มาทำร้ายฉันก่อน	0	1	2	3	4
29	บางครั้งถ้าฉันมีไม้หรือสิ่งของที่อยู่ใกล้มือ ฉันจะคว้ามาตีคนที่ทำให้ฉัน โกรธ	0	1	2	3	4
30	ฉันเคยมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่นจนบางครั้งชกต่อย ตบตีกัน	0	1	2	3	4
31	ฉันเคยแกล้งเพื่อน (เช่น ขัดขาให้ล้ม ดึงผม หรือทำให้เคี้ยวกร่อน รำคาญ) เพราะสนุก	0	1	2	3	4
32	บางครั้งเมื่ออยากดูของของเพื่อน เคยถือโอกาสแย่งมาดูก่อน	0	1	2	3	4
33	ถ้าใครทำสิ่งของของฉันเสียหาย ฉันจะทำให้ของของคนนั้นเสียหาย เป็นการตอบแทนบ้าง	0	1	2	3	4
34	บางครั้งฉันเคยแกล้งผู้ที่อ่อนแอกว่า (เช่น ขวางทางเดิน)	0	1	2	3	4
35	ถ้าใครหัวเราะเมื่อฉันทำผิด บางครั้งฉันจะไปพูดทำร้ายจิตใจเขา	0	1	2	3	4
36	ถ้าใครตั้งใจทำให้ฉันได้รับความอับอาย ฉันจะต้องทำให้เขาบาดเจ็บ	0	1	2	3	4
37	ถ้าครูหรือผู้ใหญ่ห้ามโดยไม่มีเหตุผล ฉันจะทำในสิ่งที่ถูกห้ามนั้น	0	1	2	3	4
38	ถ้าฉันต้องถูกลงโทษโดยไม่มีเหตุผล ฉันจะแสดงท่าที่ไม่พอใจโดยทำลายสิ่งของ	0	1	2	3	4
39	เมื่อมีความขัดแย้งกับผู้อื่นและถูกทำร้ายให้ต่อสู้กัน ฉันก็ไม่ปฏิเสธ	0	1	2	3	4
40	บางครั้งเมื่อฉันไม่พอใจการกระทำของบางคน ก็เคยทำเขาให้พิสูจน์ว่าใครต่อสู้ได้ดีกว่ากัน	0	1	2	3	4
41	ฉันจะขว้างปาสิ่งของใส่คนที่ทำให้ฉัน โกรธมาก	0	1	2	3	4
42	ถ้าฉันถูกดูค่า ฉันจะระบายความ โกรธ โดยทำให้สิ่งของส่วนรวมเสียหาย	0	1	2	3	4

ข้อที่	ข้อความ	ไม่ทำ เลย	นานๆ ครั้ง	ทำก่อน ข้างบ่อย	ทำ บ่อยๆ	ทำเป็น ประจำ
43	ฉันเคยข่มขู่เพื่อนเพื่อขอของที่ฉันต้องการจากเขา	0	1	2	3	4
44	บางครั้งฉันจะสั่งให้รุ่นน้องนำของที่ฉันต้องการมาให้ ฉัน	0	1	2	3	4
45	เมื่อพบกับบางคนที่ไม่ชอบหน้ากัน ฉันเคยเหยียดให้เขา ไม่พอใจ	0	1	2	3	4
46	ฉันเคยแกล้งให้รุ่นน้องทำในสิ่งที่เขาอยาก	0	1	2	3	4
47	ฉันเคยเอาของของเพื่อน ไปซ่อน เพื่อให้เพื่อนอารมณ์ เสีย	0	1	2	3	4
48	บางครั้งฉันแอบเอาสิ่งที่เพื่อนเกลียดกลัวใส่ในกระเป๋า หรือโต๊ะของเขาเพื่อความสนุก	0	1	2	3	4
49	บางครั้งฉันเขียนคำหยาบบน โต๊ะ หรือผนังเพื่อระบาย ความคับแค้นใจ	0	1	2	3	4
50	เมื่อฉันเกิดความโกรธแค้น บางครั้งเคยทำของส่วนรวม เสียหาย	0	1	2	3	4
51	ฉันเคยเขียนว่าบางคนที่ไม่พอใจในสถานที่ สาธารณะ เช่น ห้องน้ำ เพราะจะไม่มีใครรู้	0	1	2	3	4
52	บางครั้งเคยหยอกล้อเล่นกับเพื่อนแล้วได้รับบาดเจ็บ ฉันควบคุมความโกรธไม่ได้ ต้องทำให้เขาบาดเจ็บ	0	1	2	3	4
53	เมื่อฉันมีความเห็นไม่ตรงกับผู้อื่น ฉันเคยพูดประชดเขา	0	1	2	3	4
54	เมื่อเพื่อนถูกทำร้าย ฉันเคยเข้าไปร่วมต่อสู้เพื่อ ช่วยเหลือเพื่อน	0	1	2	3	4
55	บางครั้งถ้ามีการแข่งขันกีฬาระหว่างห้อง ฉันจะพูดทำ ทนายฝ่ายตรงข้าม	0	1	2	3	4
56	หากมีกรณีขัดแย้งกับผู้อื่น ฉันจะแก้ปัญหาด้วยการใช้ กำลังเป็นการตัดสิน	0	1	2	3	4
57	บางครั้งเมื่อไม่ได้รับความยุติธรรม ฉันเคยทำให้ออกใจ เสียหายเป็นการระบายอารมณ์	0	1	2	3	4
58	บางครั้งเมื่อไม่พอใจผู้อื่น ฉันจะทำเลื้อม้า สมุดของเขา ให้เปื้อน	0	1	2	3	4

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ	นางสาวจินดาอร เงินสว่าง
วัน เดือน ปีเกิด	18 ตุลาคม พ.ศ. 2530 จังหวัด กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปัจจุบัน	เข้าศึกษาต่อ ในระดับปริญญาโท สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2554